

Razveseljiv rezultat občinskih volitev:

Močna okrepitev naprednih sil

Ob neznatno večji udeležbi kakor pred štirimi leti so — razen Celovca in Beljaka — koroške občine, katerih število je bilo s strnitvijo nekaterih dosedanjih samostojnih občin zmanjšano od prejšnjih 240 na sedanjih 227, minulo nedeljo izvolile svoje občinske predstavnike. Večja pomembnost teh volitev spriča podaljšanja poslovne dobe novih občinskih odborov na šest let ni bistveno povečala udeležbe in se v deželni povprečju vsak deveti volilni upravičenec ni poslužil svoje demokratične pravice sodelovanja o bodočem vodstvu občinskih zadev.

Izid volitev ni pokazal bistvene spremembe v sorazmerju političnih sil v deželi. Socialistični stranki kot zagovornici materialnega in duhovnega napredka in večje samouprave v občinah je uspelo še utrditi pozicije, ki si jih je že priborila na zadnjih občinskih volitvah pred štirimi leti. S pridobitvijo 5628 novih volivcev je dosegla 49,6 % vseh veljavnih glasov in s tem doslej najvišji odstotek. Znatnejšega prodora v podeželske občine zlasti v severnih in zahodnih krajih Koroške sicer ni mogla zabeležiti, ponekod ji je na-

sprotnik uspel celo oslabiliti nekaj dosedanjih položajev, občutno pa je utrdila svoj vpliv predvsem v industrijskih središčih. Posebno pomembnost pripisuje socialistični tisk dejstvu, da so z osvojitvijo socialistične večine v Šmohoru sedaj v vseh okrajnih mestih Koroške socialisti v večini.

Za presojo moči Ljudske stranke v posameznih občinah tudi te volitve ne dajejo prave podlage. OVP tudi tokrat v mnogih krajih ni nastopala pod svojim imenom, marveč se je, kjer ji je to še uspelo, povezovala v enotne liste, domovinske in druge skupne liste s pristaši FPO s ciljem propagiranja tako imenovane protimarksistične fronte. Vpliv teh dveh meščanskih strank je še slej ko prej najbolj viden na Zgornjem Koroškem. Vendar pa kaže, da se je OVP nadejala boljših rezultatov, saj se nieno koroško glasilo krčevito trudi, da bi prikazalo javnosti višje številke za svoj blok s tem, da jim enostavno prišteva tudi volivce vseh krajevnih demokratičnih list na našem ozemlju, čeprav je vsakomur znano, da so poleg volivcev socialistične stranke prav te skupine najbolj viden izraz odpora mnogih naših ljudi proti nazadnjaški in nestrpni politiki obeh meščanskih strank v naših krajih. V merilu vse dežele vsekakor drži ugotovitev socialistov, da je koroško prebivalstvo s svojim pretežnim glasovanjem za socialistične kandidate dokazalo svojo politično zrelost.

V mnogo večji meri pa velja to za tisto koroško ozemlje, kjer živi drugo ob drugem slovensko in nemško govoreče

prebivalstvo. Na ozemlju dvojezičnih šol so se volivci v še večji meri kakor drugod po Koroškem izrekli za demokratični in napredni razvoj v občinski politiki. Samo na tem 60 občin obsegajočem ozemlju je Socialistična stranka pridobila blizu 3000 glasov, dočim sta OVP in FPO samostojno in skupno komaj še dosegli svoj rezultat iz leta 1954 in nič več, čeprav je bilo tokrat število volilnih upravičencev večje kakor pred štirimi leti. Napredek socialistov pa je še bolj viden v porazdelitvi mandatov. Kljub novi ureditvi, po kateri je sedaj na tem ozemlju 60 območij mest manj kot jih je bilo ob zadnjih občinskih volitvah, so socialisti dobili 382 mandatov, dočim sta OVP in FPO izgubili 40 mandatov in jih na ločenih in skupnih listah obdržali samo še 268. Razlika v prid socialistov se je od prejšnjih 77 povečala na sedanjih 114 mandatov.

Jasno, da se volivci tudi pri občinskih volitvah ne odločajo zgolj iz vidikov svojih občinskih razmer marveč prav tako tudi po širših političnih konceptih posameznih strank. Na ozemlju dvojezičnih šol se je torej tudi minulo nedeljo ponovno izkazalo, da prebivalstvo teh krajev vedno močneje podpira ne samo napredno občinsko politiko, ki jo uveljavlja Socialistična stranka, marveč preko tega tudi širšo politiko strpnosti in miroljubnega sožitja na temelju medsebojnega upoštevanja življenjskih potreb obeh narodov na tem ozemlju. Naraščajoča podpora te politike pa je hkrati najvidnejši in najučinkovitejši odgovor tistim nazadnjaškim in nedemokratičnim krogom v OVP in

FPO, ki bi hoteli tudi v občinski politiki uveljavljati svojo nestrpnost in gospodavalnost ter s podžiganjem narodnostne mrznje in odrekanjem enakopravnega sožitja odvracati pozornost prebivalstva od potreb in nujnosti reševanja obilice življenjsko važnih gospodarskih, kulturnih in socialnih problemov v duhu demokracije in napredka.

Prav iz teh vidikov in v skladu s konceptijami naprednih slovenskih organizacij je velik del našega ljudstva v pretežni večini občin slovenskega in dvojezičnega ozemlja zavestno in neposredno podprl socialistične kandidate. Ponekod pa so posebni krajevni pogoji tudi za te volitve spet narekovali potrebo nastopanja raznih krajevnih demokratičnih, v glavnem delavsko-kmečkih volilnih skupin s ciljem zbiranja tistih demokratičnih in po napredku stremečih volivcev, ki se iz kakršnih koli krajevno pogojenih razlogov še ne vključujejo v socialistične vrste, zato pa s samostojnim nastopom pomagajo slabiti pozicije nazadnjaških in šovinističnih meščanskih strank v naših krajih. Radiše, Blato, Bilčovs, Bela in razni drugi naši kraji so minulo nedeljo na ta način neposredno ali posredno pripomogli, da se je misel napredka in socializma še bolj uspešno in odločilno kot doslej zasedla in utrdila tudi že v izrazito podeželskih predelih. Če je misel OVP-jevski vojni minister v volilni kampanji z grožnjami proti našemu ljudstvu reševati omajane pozicije svoje stranke v naših krajih, je očitno dosegel prav nasprotni učinek. Na svoj način je tudi to doprineslo, da se je še več naših ljudi odločilo za napredne in demokratične kandidate.

Očitno razočaranje in slabe izkušnje pa v večini naših krajev niso doživele samo (Nadaljevanje na 8. strani)

Prihodnje zasedanje avstrijsko-jugoslovanske komisije bo v Beogradu

Na prvem plenarnem zasedanju mešane avstrijsko-jugoslovanske komisije, ki je od 25. do 27. februarja zasedala na Dunaju, so določili dnevni red razgovorov ter ustanovili več pododborov, ki zdaj obravnavajo posamezna vprašanja. Pododbori bodo do 31. marca izdelali svoja poročila o doseženih uspehih ter jih predložili obema predsednikoma komisij. V teku meseca aprila pa se bo mešana avstrijsko-jugoslovanska komisija sestala v Beogradu, kjer bodo nadaljevali z delom.

Uradno poročilo o plenarnem zasedanju komisije na Dunaju poudarja, da so razgovori potekali v duhu prijateljstva in medsebojnega razumevanja.

Raab bo julija odpotoval v Moskvo

Uradno je bilo sporočeno, da je sovjetski veleposlanik v Avstriji S. G. Lapin obiskal zveznega kanclerja inž. Raaba in mu izročil sporočilo, v katerem vlada Sovjetske zveze predlaga, naj bi avstrijska vladna delegacija obiskala Moskvo v mesecu juliju ali avgustu. Zvezni kancler se je za predlog zahvalil in s svoje strani predlagal, da bi avstrijska vladna delegacija obiskala Sovjetsko zvezo v tednu od 13. do 20. julija tega leta. Sovjetski veleposlanik bo kanclerjev predlog sporočil svoji vladi v Moskvi.

ZDA so izstrelile drugi umetni satelit

Združene države Amerike se neumorno trudijo, da bi na področju umetnih satelitov dosegle ali pa celo prekosile Sovjetsko zvezo. V sredo so z raketnega oporišča Cape Canaveral s štiristopno »Jupiter C« raketo izstrelili drugi umetni satelit, ki tehta že nekaj več kot prvi, namreč 15,5 kg. Raketa je le počasi pridobivala na višini in končno v 30 sekundah izginila 1800 metrov visoko v oblakih. Tako so jo mogli zasledovati le po signalih, ki jih je oddajal satelit v raketi. Dve uri so napeto pričakovali nadaljnjih poročil o usodi satelita. Končno so morali ugotoviti, da je raketa krenila s predvidene poti. Končno so sledila še poraznejša poročila, po katerih se je drugi ameriški umetni satelit, imenovan »Beta«, sploh izgubil ter ne kroži več okoli Zemlje, marveč verjetno leži nekje v morju.

Priprave za sestanek vodilnih državnikov spet v slepi ulici?

Nenačelnost ameriške zunanje politike, o kateri so mnenja tudi med zahodnimi državami že precej deljena, je postala še bolj očitna, ko je ameriški zunanji minister Dulles na svoji redni tiskovni konferenci zavzel stališče do nedavnih predlogov sovjetske vlade glede sklicanja predhodnega sestanka zunanjih ministrov kot uvod v konferenco vodilnih državnikov. Sovjetska vlada je namreč v svojih najnovejših predlogih pristala na svoječasno zahtevo Zahoda, da je treba pred sestankom na najvišji ravni sklicati konferenco zunanjih ministrov in s tem odstranila še zadnje pomisleke zahodnih držav.

V pismu, ki ga je sovjetski zunanji minister Gromiko naslovil na francoskega zunanjega ministra Pineaua, je poudarje-

no, da hoče sovjetska vlada s svojim novim predlogom ugoditi željam in zahtevam zahodnih držav. Sestanek vodilnih državnikov bi se po mnenju sovjetske vlade lahko pričel že meseca junija, aprila pa bi se sestali zunanji ministri, ki bi postavili dnevni red konference na najvišji ravni ter sprejeli sklep o tem, katere države bi lahko sodelovale na tej konferenci. Gromiko je predlagal, da bi udeležbo na obeh konferencah določili po paritetnem načelu in bi s strani Zahoda sodelovale Amerika, Anglija, Francija in Italija, s strani Vzhoda pa Češkoslovaška, Poljska, Romunija in Sovjetska zveza, poleg tega pa bi povabili k sodelovanju še nevtralne države, ki niso včlanjene v Atlantski ali Varšavski pakt. Glede dnevnega reda kon-

ference pa predlaga, da bi obravnavali samo tista vprašanja, ki so jih vsi udeleženci konference pripravljali obravnavati, ne pa vprašanja, o katerih je znano, da ni mogoče doseči kakršnekoli skupne točke v stališčih.

Ameriški zunanji minister Dulles pa je na vse te stvarne predloge, ki v bistvu pomenijo pristanek Sovjetske zveze na svoječasne zahteve zahodnih držav, po že tradicionalni navadi odgovoril, da za Washington niso sprejemljivi. Svoje odklonilno stališče je skušal utemeljevati s stari in že sila obrabljenimi frazami, češ da služijo sovjetski predlogi le propagandističnim namenom, ni pa povedal konkretnega razloga za sedanjo odklonitev sestanka zunanjih ministrov, za katerega se je še malo prej ravno on posebno dosledno zavzemal.

Bistveno drugače je sovjetske predloge ocenila javnost v zahodnih državah, kjer so številni listi zlasti poudarjali, da pomeni zadnji sovjetski korak pomembno koncesijo Zahodu in je zdaj na zahodnih državah, da s svoje strani pokažejo pripravljenost. V vladnih krogih pa so se kmalu približali ameriškem stališču ter se zlasti upirajo načelu enakopravnosti, ki ga je sovjetska vlada predlagala za določanje udeležencev na konferenci. S tem pa so že jasno pokazali, za kaj jim v bistvu gre: tudi na konferenci vodilnih državnikov bi hoteli s preglasovanjem vsiljevati nasprotni strani svoje mnenje.

Iz komentarjev, ki so jih izzvali najnovejši sovjetski predlogi, je razvidno, da je bil nedavni optimizem glede sklicanja konference vodilnih državnikov morda nekoliko prenačrtan. Zdaj namreč prevladuje mnenje, da so priprave za konferenco — vsaj prehodno — zašle v slepo ulico, ne nazadnje po krivdi ameriškega zunanjega ministra Dullesa.

Odpor proti atomskemu oboroževanju se širi

Tisočem ameriških znanstvenikov, ki so pred meseci resno svarili pred nadaljevanjem z atomskimi poskusi, so se pozneje pridružili številni znanstveniki in profesorji širom sveta. Kampanji proti tem nevarnim poskusom pa se je v zadnjem času pridružil še odpor proti opremlitvi vojske z atomskim orožjem, s katerim hoče Amerika osrečiti tudi svoje zaveznike v Evropi. Ta odpor zavzema vedno večji obseg zlasti v državah zahodne Evrope, tako v Zahodni Nemčiji in Angliji, kjer dobiva že izrazito množičen značaj.

Medtem ko se zahodnonemška vlada še ni dokončno odločila, ali naj bi se okoristila s širokogrudno ponudbo Amerike in svoje čete opremila z atomskim orožjem, je angleška vlada ta korak že storila in hoče državi poleg tega s proizvodnjo lastnih atomskih bomb ohraniti značaj velike sile. Med širokimi plastmi prebivalstva

pa za tako dvomljivo in hkrati nevarno početje razumljivo ne najde potrebnega razumevanja, marveč dobiva odpor proti atomskemu oboroževanju vedno širši obseg. V zadnjih dneh je skupina laburističnih poslancev pozvala na večdnevni demonstrativni pohod iz Londona proti Aldermastonu, središču angleške atomske produkcije. Vodilni funkcionari zahodnonemškega sindikata transportnih delavcev pa so zagrozili s stavko, če bi vlada oborožila čete s atomskim orožjem. Na zahodnonemško sindikalno zvezo, ki združuje okoli 6 milijonov članov, so se obrnili z zahtevo, da bi le-ta podprla nedavno zahtevo skupine zahodnonemških univerzitetnih profesorjev po brezatomskem pasu v srednji Evropi. Sindikalni voditelji so poudarili, da ne more in ne sme ostati le pri resolucijah in protestih proti »vojaškemu pustolovščinam«.

Občinske volitve v številkah

Za nedeljske občinske volitve je bilo skupno 228.662 volilnih upravičencev, od katerih se jih je 203.005 poslužilo volilne pravice in je volilna udeležba znašala torej 88,77 %. Veljavnih glasov je bilo odanih 200.178, od katerih so dobili socialisti — liste SPO in imenske liste — 99.243 glasov ali 49,6 % (leta 1954 so dobili 93.615 glasov ali 49,1 %); krajevne liste (razne demokratične, gospodarske in ne-

strankarske volilne skupine v posameznih občinah dvojezičnega ozemlja) 2848 glasov (pri zadnjih volitvah 2887 glasov; OVP, FPO in različne Einheitsliste so dobile skupno 93.846 glasov ali 46,9 % (leta 1954 so imele 84.961 glasov odnosno 46,2 %); krščanske liste 738 glasov (zadnjič še 1189 glasov); KPO je tokrat dobila 2660 glasov, to je 1,3 % (leta 1954 je imela 3853 glasov ali 1,7 %); razne druge liste 580 glasov.

Volilni izid v občinah na ozemlju dvojezičnih šol

Podrobne volilne izide objavljamo le za občine na ozemlju dvojezičnih šol in smo se pri navedbi posameznih strank ali volilnih skupin posluževali poleg splošno znanih označb SPO, OVP, FPO in KPO še naslednjih kratic: KL = krajevne liste in demokratične, gospodarske in nestrankarske volilne skupine v občinah dvojezičnega ozemlja; EL = razne enotne liste OVP in FPO; kršč. = slovenske klerikalne skupine. Pri volilnih številkah smo navedli število glasov ter za poševno črto število mandatov posameznih skupin, dočim navajamo v oklepajih številke od zadnjih občinskih volitev.

Okraj Šmohor

Blače: SPO 100/3 (76), OVP 210/6 (193); **Brdo:** SPO 402/6 (378), EL 343/5 (OVP 296); **Goriče:** SPO 175/5 (148), OVP 137/4 (OVP 74, EL 90); **Št. Štefan:** SPO 517/6 (460), EL 385/5 (OVP 276, VdU 151);

Okraj Beljak

Bekštanj: SPO 1540/9 (1279), KL 244/1 (267), EL 1136/7 (1227), KPO 43 (47); **Bistrica na Zilji:** SPO 173/4 (153), OVP 179/5 (OVP 151, VdU 40); **Kostanje:** SPO 259/5 (276), OVP 117/2, FPO 175/4 (EL 264); **Ledinca:** SPO 238/4 (372), EL 453/7 (293); **Lipa:** SPO 516/8 (440), OVP 160/2, FPO 90/1 (EL 256); **Loga ves:** SPO 311/3 (486), KL 224/2 (186), EL 331/4 (311), nestrankarska lista 189/2; **Marija na Zilji:** SPO 691/8 (675), OVP 268/3, FPO 58 (EL 374), KPO 50 (52);

Proizvodnja jugoslovanske tekstilne industrije narašča

Lani so jugoslovanske tekstilne tovarne izdelale 44.236 ton bombažnega, 13.090 ton volnenega in 6376 ton platnenega prediva. Bombažnih tkanin so izdelale 207, volnenih pa 33 milijonov kv. metrov. Umetne svile so izdelale kakih 14,5 milijona kvadratnih metrov. Razen tega je narasla tudi proizvodnja konfekcije. Jugoslovanske tekstilne tovarne so razen tega lani izdelale še 19.435.000 kvadratnih metrov perila, 10.761.000 kv. metrov oblek in 32.343.000 parov nogavic.

Predvideno je še nadalje naraščanje proizvodnje tekstilne industrije. Po planu je predvideno, da bodo tovarne leta 1961 izdelale že 308,5 milijona kv. metrov bombažnih in svilenih ter drugih tkanin, ali v primerjavi z letom 1956 za 38 odstotkov več. Prvi uspehi povečane proizvodnje v tekstilni industriji so se pokazali že v začetku letošnjega leta. Na trg je prišlo že nekaj novih modelov.

Industrijski načrti ČSR

Na podlagi letnega gospodarskega načrta, se bo industrijska proizvodnja v primerjavi z lanskim letom povečala za 8 odstotkov. Proizvodnja posameznih industrijskih panog se bo glede na leto 1957 v odstotkih povečala takole: proizvodnja jekla za 8,1 %, surovega železa za 5,8 %, antracita za 3,6 %, črnega premoga za 6,1 %, potniških avtomobilov za 26 %, traktorjev za 15,2 %, hladilnikov za gospodinjstvo za 15,8 %, radijskih sprejemnikov za 11,2 %, televizijskih sprejemnikov za 64,8 %. Prav tako je predvideno povečanje kmetijske proizvodnje za 11,9 %. Proizvodnja sintetičnega bencina naj bi se povečala za tretjino. Investicijski načrt je v primerjavi z letom 1957 večji za 11 %.

Podklošter: SPO 2223/12 (2074), OVP 567/3, FPO 292/1 (EL 660), KPO 189/1 (206); **Rožek:** SPO 156/4 (130), EL 187/5 (EL 169, KL 41); **Smerče:** SPO 530/6 (519), OVP 221/2, FPO 408/5 (EL 605), KPO 68 (70); **Straja vas:** SPO 266/6 (280), KL 39 (44), OVP 226/5 (EL 154); **Št. Jakob v Rožu:** SPO 1119/9 (968), EL 556/4 (567), KPO 171/1 (145), Kršč. 383/3 (454); **Vernberk:** SPO 1021/9 (930), OVP 255/2, FPO 279/2 (EL 569); **Vrba:** SPO 421/5 (525), EL 746/8 (666);

Okraj Celovec

Bilčovs skupno z Zgornjo Vesco: SPO 350/5 (SPO 92, KL 291), EL 394/6 (318); **Bistrica v Rožu:** SPO 651/7 (511), KL 85, EL 359/4 (EL 489, Kršč. 70, KPO 36); **Borovlje:** SPO 2036/12 (1773), OVP 815/4, FPO 139 (EL 1124), KPO 221/1 (295); **Dholica:** SPO 592/7 (605), EL 316/4 (EL 270, KPO 31); **Grabštanj:** SPO 539/6 (585), OVP 309/4, FPO 276/3 (EL 478); **Hodiše:** SPO 400/7 (393), KL 88/1 (108), OVP 170/3 (133), FPO 19 (23); **Kotmara vas:** SPO 489/6 (470), KL 136/1 (97), EL 345/4 (320); **Medborovnica:** SPO 354/6 (325), KL 48 (63), EL 146/3 (172); **Medgorje:** SPO 254/5 (246), OVP 197/4 (EL 231); **Otok:** SPO 224/4 (223), OVP 274/6 (266), FPO 82/1 (VdU 79, KPO 36); **Pokrče:** SPO 497/7 (508), OVP 261/3, FPO 79/1 (EL 330); **Radiše:** SPO 150/4 (SPO 50, KL 103), EL 107/3 (OVP 79, VdU 43); **Sele:** SPO 279/6 (267), KL 162/4, OVP 57/1 (40, Kršč. 156); **Slov. Plajberk:** SPO 81/2 (123), KL 84/3 (37), OVP 62/2 (EL 85), lista Brojanov 55/2; **Svetna vas:** SPO 115/2 (134), KL 92/2 (103), OVP 174/3 (144), FPO 55/1 (57), KPO 46/1 (37);

Na ozemlju dvojezičnih šol kaže razdelitev glasov in mandatov na posamezne stranke in volilne skupine naslednjo sliko.

SPO in imenske soc. liste:	32.179	(29.347)	glasov in	382	(385)	mandatov,
Krajevne liste (KL)	2.848	(2.887)	glasov in	31	(44)	mandatov,
OVP, FPO in EL	22.608	(22.507)	glasov in	268	(308)	mandatov,
Slov. kler. liste (kršč.)	738	(1.189)	glasov in	8	(15)	mandatov,
KPO	793	(1.053)	glasov in	4	(4)	mandate,
Razne liste	109		glasov in	3		mandate.

Letos februarja več brezposelnih kot lani

Konec februarja je bilo pri avstrijskih delovnih uradih javljenih vsega skupaj 213.154 brezposelnih, in sicer 136.145 ali 63,9 odstotka moških in 77.009 ali 36,9 odstotka žensk. V primerjavi s koncem meseca januarja je skupno število brezposelnih naraslo za 3921 ali 1,9 odstotka. Brezposelni so v tem obdobju postali izključno samo moški, dočim se je v tem času število brezposelnih žensk celo

Škofiče: SPO 525/8 (315), KL 122/1 (167), OVP 152/2, FPO 54 (EL 245, KPO 36); **Šmarjeta v Rožu:** SPO 304/6 (251), OVP 151/3 (173), FPO 55/1 (43), Kršč. 69/1 (98); **Št. Tomaž:** SPO 446/6 (405), OVP 357/5 (EL 382); **Trdnja vas:** SPO 273/6 (260), OVP 140/3, FPO 41 (EL 169, WB 12); **Vetrinaj:** SPO 632/5, lista Berglitsch 547/4 (SPO 1060), OVP 363/3 (580), FPO 184/1; **Žihpolje:** SPO 216/4 (209), OVP 229/4 (239), FPO 143/3 (105); **Zrelec:** SPO 647/7 (542), OVP 327/4 (371), FPO 79 (89);

Okraj Velikovec

Bela: SPO 809/9 (750), KL 208/2 (91), OVP 239/2 (EL 332); **Bistrica pri Pliberku:** SPO 582/7 (457), KL 254/3 (344), OVP 154/2, EL 74/1 (238); **Blato:** SPO 206/3 (180), KL 347/5 (247), OVP 206/3 (298); **Djekše:** SPO 345/7 (334), OVP 243/4 (EL 314); **Dobrla vas:** SPO 1402/10 (1286), KL 151/1 (158), OVP 814/6, FPO 82 (EL 856, KPO 39); **Galicija:** SPO 463/7 (438), KL 84/1, OVP 242/3* (EL 297, Kršč. 61); **Globoznica:** SPO 197/3 (154), OVP 316/5 (EL 304), Kršč. 247/3 (252); **Grebíanj:** SPO 536/6 (469), OVP 659/8, FPO 250/3 (EL 773); **Libuče:** SPO 364/7 (337), KL 107/2 (117), OVP 137/2, FPO 52 (EL 152); **Pliberk:** SPO 222/4 (217), OVP 320/6 (332), FPO 27 (38), lista Arbeitsstein 54/1; **Ruda:** SPO 493/8 (471), OVP 246/3 (178), FPO 60 (VdU 76, Kršč. 52); **Škocijan:** SPO 776/7 (662), KL 208/1 (269), OVP 476/4, FPO 114/1 (EL 562); **Suha** (Libeliče in Žvabek): SPO 347/6 (312), OVP 243/4 (112), FPO 43 (EL 237), Kršč. 84/1 (15); **Št. Peter na Vašinjah:** SPO 410/7 (396), EL 288/4 (239); **Tinje:** SPO 158/4 (170), OVP 132/4, FPO 65/1 (EL 173); **Važenberk:** SPO 777/8 (684), OVP 405/4, FPO 153/1 (EL 643); **Velikovec:** SPO 1091/10 (1073), OVP 600/5, FPO 308/2 (EL 964, KPO 23); **Vovbre:** SPO 356/8 (371), Haimburger Volkspartei 138/3 (OVP 368, VdU 57); **Železna Kapla:** SPO 589/8 (542), EL 223/3 (253); **Žitara vas:** SPO 608/7 (576), KL 165/1 (154), OVP 254/3 (273).

zmanjšalo za 1017. V primerjavi s stanjem brezposelnih lani koncem februarja, je letos 1308 ali 0,6 odstotka več brezposelnih.

Posamezne zvezne dežele so imele konec februarja sledeče število pri delovnih uradih javljenih brezposelnih: Štajerska 33.640, Koroška 24.211, Dunaj 39.825, Nižja Avstrija 42.156, Zgornja Avstrija 31.331, Salzburg 7905, Tirol 13.613 in Predavlska 1839 ter Gradiščanska 18.634.

Teden pocenjenega mleka

Sklad za mlečno gospodarstvo nas proša za naslednjo objavo:

Teden od 10. do 15. marca 1958 je namenjen reklamni akciji za pocenjeno maslo. V tem tednu vsak potrošnik pri nakupu masla po navadni ceni 35,20 šil. za kilogram lahko dobi isto količino pocenjenega masla po 24 šilingov za kg. Stroške te akcije nosi avstrijsko kmetijstvo, ki je dalo v ta namen na razpolago 700.000 kg masla. Pocenjeno maslo bodo oddajali v kosih po 1/8 kg, ki so zaviti v poseben papir z napisom »Werbeaktion«.

Nakup pocenjenega masla brez istočasnega nakupa iste količine po navadni ceni ni mogoč.

Ker iz tehničnih vzrokov ni mogoče vsem trgovinam že za prve dni akcije dobaviti predvidoma potrebne količine pocenjenega masla, je prebivalstvo naprošeno, da pokaže razumevanje za mogoče zakasnitve ter porabi celotni teden za dodatni nakup pocenjenega masla.

Razen tega je akcija s pocenjenim maslom za brezposelne in oskrbovane predvidena za velikonočni teden.

New York. — V ponedeljek se je začelo spomladansko zasedanje izvršnega odbora UNICEF. Na zasedanju razpravljajo o programu pomoči otrokom raznih držav v letu 1958. Predloženo je, naj bi letošnja pomoč UNICEF znašala nekaj nad 7.379.000 dolarjev. Izvršni odbor UNICEF, v katerem so predstavniki 30 držav, bo razpravljal tudi o dotedanji aktivnosti UNICEF v Afriki, Aziji, Vzhodnem Sredozemlju, Evropi in Ameriki.

Istanbul. — V veliki nesreči turške potniške ladje »Uskudar« je izgubilo življenje nad 350 potnikov. Nekateri neuradni podatki pravijo, da je v tej nesreči izgubilo življenje celo okrog 400 oseb. Ladja, ki jo je nenadoma zajel močan vihar se je potopila v treh minutah. O tej težki nesreči je imela turška vlada takoj sejo, nekaj članov turškega parlamenta pa je takoj odpotovalo na kraj nesreče. Turške podmornice, rušilci in motorne ladje so se takoj odpravile na iskanje preživelih ter jih nekaj tudi rešile.

Washington. — Brezposelnost v ZDA še vedno narašča. V zadnjem času je tudi avtomobilska industrija odpustila nekaj tisoč delavcev, ker se novi avtomobili kopičijo v skladiščih in zanje ni kupcev. Iz dveh obratov Fordovih tovarn je bilo odpuščenih kar 8.000 delavcev.

Ottawa. — Po podatkih, ki so jih objavili v Ottawi, je v Kanadi že 520.000 brezposelnih, ali 8,9 odstotka vseh zaposlenih Kanadčanov. Tako velik porast brezposelnih je posledica splošnega padca proizvodnje na ameriški celin, zlasti v ZDA, kjer je bilo sredi minulega meseca skoraj 5 milijonov brezposelnih.

Berlin. — Med naprednimi Nemci, ki nasprotujejo ponovni oborožitvi Zahodne Nemčije in Adenauerjevi nevarni blokovski politiki, je zlasti veliko mladih delavcev. Pred kratkim so ti delavci v velikih demonstracijah v Zahodnem Berlinu odločno demonstrirali proti novi vojni in obnovitvi pruskega militarizma ter zahtevali, naj atomsko energijo uporabljajo le v miroljubne namene.

New Delhi. — Predsednik indijske vlade Nehru je predložil novi proračun, v katerem predvideva kakih 595.000.000 funtsterlingov izdatkov. Za obrambo predvideva okoli 210.000.000 funtsterlingov, kar je za 9 milijonov več kakor preteklo leto.

Džakarta. — Predsednik indonezijske republike Džuanda je v parlamentu izjavil, da se uporniki vsebolj zavzemajo za pomoč iz tujine in da njihovo ravnanje lahko pomeni odskočno desko za tuje posredovanje. Po izjavi predsednika vlade uporniki povzročajo več skrbi, kot pa je povzročil spor z Nizozemsko. Lahko pa se zgodi, da bodo Nizozemci dobro izkoristili notranje nemire v Indoneziji.

Berlin. — Konec preteklega meseca je iz Berlina odpotovala prva skupina sovjetskih čet v ZSSR. Sovjetske čete so bile doslej nameščene v Vzhodni Nemčiji. Do 10. aprila se bo z vzhodnonemškega ozemlja umaknilo v ZSSR 41 tisoč sovjetskih vojakov. Gre za del sovjetskega načrta, po katerem bodo demobilizirali 300.000 vojakov.

Constantin. — Francozi lovci so prisilili ameriško letalo trdnjavo, da se je spustila na letališče Bon v Alžiru. V letalu so našli 292 bazuk, 4 minometalce, 100 strojníc in ustrezno municijo. Letalo ni imelo razpoznavnih znakov. Posadka je bila sestavljena iz dveh Američanov, Angleža in Izraelca. Francozi raziskujejo, komu je bilo orožje namenjeno.

Atene. — V Grčiji so v skrbih spričo vesti, da bo Turčija poslala na Ciper prostovoljce. V turško vojsko nameravajo sprejeti 40.000 prostovoljcev, v glavnem pripadnike nacionalne organizacije turških študentov. Na ta način hoče Turčija poseči v boj proti ciprski organizaciji EOKA, ter dokazati, da je treba rešiti ciprsko vprašanje samo z razdelitvijo otoka.

Podraveljski učenci na študiju gospodarskih strojev v Beljaku

Da izpopolnimo naše že v prvem letniku v smislu učnega načrta pridobljeno znanje o poljedelskih, hišnih, kuhinjskih in danes tudi že v hlevih uporabljenih modernih strojih, smo se v minulem tednu podali v spremstvu inženirja Vernika zopet v Beljak, kjer smo si podrobno ogledali in proučili strojne obrate Koroške tovarne strojev (KMF), ki zaposluje stalno okrog 300 delavcev, nadalje načo znano domačo delavnico in trgovino s kmetijskimi stroji Wiegele, ki izvira pravzaprav iz Grpič v Zilji in ki zaposluje stalno 27 nameščencev, ter končno še specialno strokovno podjetje za raznovrstne električne pralnice in moderne štedilnike ter električne peči Heil v Beljaku.

Kar smo v teh strojnih obratih in delavnicah videli in slišali, bi se dalo obrazložiti dejansko samo v debeli knjigi. Dobili smo v vsakem strojnem obratu tudi vse potrebne tiskane opise, katere pa bomo mogli podrobneje proučiti šele doma.

Ne bomo opisovali vse številne gospodarske stroje, katere smo videli in njih izdelavo na licu mesta proučili. Saj nas niso zanimali samo stroji kot taki, ampak tudi nadvse zanimivi potek in način dela, predelava železa na raznih strojih v tovarnah, na stružnicah, stancih (prebijalnih), vrtnih strojih itd. Tukaj se hočemo omejiti le na nekaj posebnih zanimivosti.

Videli smo n. pr. poleg starih okvirnih vprežnih plugov cele serije težkih motornih in traktorskih plugov, ki orjejo do 45 cm globoko. Izvažajo jih predvsem v Italijo in Jugoslavijo. Naše koroške zemljine so pretežno preplitke in naša posest preveč razdrobljena, da bi mogli rabiti take orjaške pluge. Toda tudi za nas je praktično zanimiv poizkus glede na učinkovitost razne namazi in škropiv proti rji pri poljedelskih strojih. Tako ima tovarna n. pr. postavljeno v dvorišču celo serijo železnih obračalnikov, ki so noč in dan, poleti in pozimi na prostem, so izpostavljeni vsem vremenskim nevarnostim ter je namazan vsak stroj z drugim mazilom, da bi tako preizkusili njih odpornost proti rji. Videli smo tudi železno stiskalnico, katero je prva iznašla že pred 90 leti tovarna Wiegele, ki izvažajo te stroje celo v Južno Ameriko. Tudi s povsem novo motorno kosilnico se je letos postavila ta trdka. V veliki popravilnici strojev te trdke, ki je že izven mesta, smo lahko proučevali vse okvare, ki so jih utrpeli posamezni traktorji vsled zmrzali in zime. Marsikateri gospodar, ki bi pred nastopom zime žrtvoval samo 200 šilingov za zaščitno sredstvo proti zmrzali, bi si s tem prihranil več kot 2000 šilingov na stroških, ki nastanejo vsled nepazljivosti oz. opustitve primerne oskrbe traktorja pozimi. Videli smo tudi kombajn (Mährescher), katerega si je nabavila gospodarska skupnost Brnca — Zmoticke za 91.000.— šil.

Ugotovili smo velike in male, za zasebno in skupno uporabo namenjene električne pralne stroje ter naprave za zmrzovanje in konzerviranje mesa in zelenjave, ki ostane v teh skrinjah sveža in nespremenjena do enega leta in tudi več.

Za kmečke razmere se je najbolj obnesel električni pralni stroj na boben, ki izvrši menjaje 8 obratov na desno in 8 na levo. Temu stroju more streči vsak otrok. Baje se nahaja že 200 teh pralnih strojev v spodnji Zilji. Posebno priporočljive so tudi električne krušne peči. Za izkopiček drv, ki jih gospodinja pokuri pri peki kruha v navadni kmečki peči v enem letu, bi lahko plačala električni tok za rabo električne krušne peči za 6 do 8 let. Pri nabavi teh strojev, posebno pralnih, je vendar zelo važno, da vsakokrat povemo,

na podlagi katere površine nam je doma odmerjena osnovna pristojbina (Grundgebühr) za električni tok, ker mora tudi električna jakost nabavljenih strojev odgovarjati naši osnovni pristojbini, sicer bi bili stroški za tok nesorazmerno visoki.

V podrobnejše opise posameznih gospodarskih strojev, ki smo jih proučili, se vendar ne bomo spuščali, ker ne bi hoteli delati morebitno reklamo za posamezne trgovine, razne tipe strojev, tovarne in prodajalne kmetijskih strojev. Na vsakem posestvu so tudi druge gospodarske in talne razmere, ki zahtevajo posebno preudarnost pri mehanizaciji in tehnizaciji, katero nam današnji čas tudi v naših kmečkih obratih vedno bolj ter neizprosno narekuje.

Madžarska slavi letos Haydna

Letošnje glasbeno življenje v Madžarski je v znamenju praznovanja velikega skladatelja Josefa Haydna. Na budimpeštanskem trgu, ki nosi skladateljevo ime, bodo postavili Haydnov spomenik. Razen tega pripravljajo kongres glasbenikov, mednarodno tekmovanje v komorni glasbi in več koncertov na katerih bodo izvajali skladbe velikega komponista.

Haydn šteje med pomembne avstrijske skladatelje razdobja dunajske klasiike. Bil

je zelo ploden ustvarjalec, napisal je nad 100 simfonij, okrog 150 komornih del, 51 koncertov, 2 oratorija, 24 oper, maše, pesmi, serenade in razna dela za klavir. Za slovanski svet je pomembno, da je veliki umetnik glasbene ustvarjalnosti uporabljal v svojih delih napeve ljudskih popevk gradiščanskih Hrvatov. Truplo velikega glasbenika Haydna počiva v Eisenstadtu na Gradiščanskem.

„Beograjsko gledališče“ v Angliji

V angleškem mestu Conventry bodo 27. marca odprli novo mestno gledališko hišo, ki se bo imenovala »Beograjsko gledališče«. Gledališče, ki ima 900 sedežev, je stalo okoli 220.000 funtov, od katerih pa jih je v obliki gradbenega lesa v vrednosti 6000 funtov prispevalo glavno mesto Jugoslavije Beograd.

»Beograjsko gledališče« v Conventryju bo za otvoritev uprizorilo »Na pol zares« Viviana Ellisa ter glasbeno priredbo ko-

medije »Važno je imenovati se Ernest« Oskarja Wilda. V ostalem pa bodo v tem gledališču organizirali gostovanja tujih igralskih družin, producentov in režiserjev ter predvajali nova tuja dela, ki so se doma že uveljavila. V salonih pa bodo redno prirejali razstave tujih umetnikov.

Zdaj so v teku pogajanja o obisku jugoslovanskega gledališkega ansambla ter o prirejanju sodobnih španskih in poljskih odrskih del.

Že sedaj prodaja vstopnic za poletne slavnosti

Za prireditve Salzburškega festivala vlada med občinstvom že sedaj veliko zanimanje. Tako so že preteklo soboto začeli s prodajanjem vstopnic za poletne prireditve. Čeprav je bilo v Salzburgu v soboto zelo mrzlo, so ljudje že ob 4.30 uri stali ob blagajnah poslopja za slavnostne prireditve v vrsti, čeprav so blagajne odprle šele ob 9 uri. Do 11 ure je bilo razprodanih že 600 vstopnic. Največje zanimanje je za Mozartove opere »Figarova svatba« in »Così fan tutte« ter za opero »Don Carlos«. Vsaki osebi so izročili največ štiri vstopnice za eno predstav. Za več prireditve pa skupno največ do 30 vstopnic. Kljub temu pa so ljudje v prvih urah razprodaje nakupili vstopnic za vrednost

5000 do 6000 šilingov, kar pomeni, da so vstopnice za posamezne predstave zelo drage in si jih lahko privoščijo samo premožnejši.

Sovjetski balet bo gostoval v Ljubljani

Predvidoma 10. marca bo v Ljubljani gostoval sovjetski baletni ansambel, ki šteje 120 umetnikov. V Ljubljani bodo umetniki predvajali odlomke iz baletov »Surala«, »Pepelka«, »Taras Bulba«, »Gajana«, »Labodje jezero«, »Kameniti cvet« ipd. Razen Ljubljane, je sovjetski balet nastopil s istimi baletnimi točkami že v Beogradu, Zagrebu in drugih mestih Jugoslavije.

Spomenik Simona Gregorčiča

Za letošnjo obletnico rojstva ali smrti »Goriškega slavčka« Simona Gregorčiča nameravajo velikemu pesniku postaviti spomenik na Trgu svobode v Kobaridu. Akademski kipar Jakob Savinšek iz Ljubljane je izdelal za spomenik dva osnutka, ki sta zdaj javno razstavljeni, da bi ljudje lahko posredovali morebitne pripombe, želje in pobude, na podlagi katerih bi se pripravljali odbor za postavitev spomenika potem lahko dokončno odločil za enega izmed obeh osnutkov.

Spored Shakespearovega gledališča

Kakor pomenijo posebno kulturno-umetniško doživetje tradicionalni Mozartovi tedni v Avstriji in Wagnerjev festival v Nemčiji, tako se v Angliji ponašajo vsako leto s sezono v Shakespearovem spomin-skem gledališču v Stradsfordu. Letošnja sezona v tem gledališču se bo pričela 8. aprila ter bo trajala 34 tednov. Za otvoritev imajo na sporedu uprizoritev »Romea in Julije«, poleg tega pa obsega letošnji spored še naslednja Shakespearova dela: »Hamlet«, »Sen kresne noči«, »Perikles«, »Mnogo hrupa za nič«.

Britanska družba Marlowe se je odločila, da bo posnela na plošče vse Shakespearove drame. Delo bo opravila gramofonska družba »Argo« skupno z univerzitetno založbo iz Cambridgea. Pri snemanju bodo sodelovali s svojimi glasovi najpomembnejši angleški igralci, vendar bodo njihova imena ostala tajna, tako da bo ostal Shakespearov tekst anonimen.

Filmski festival na svetovni razstavi v Bruslju

V okviru Svetovne razstave v Bruslju bodo tudi trije filmski festivali med katerimi bo vsekakor najpomembnejši festival 12 najboljših filmov vseh časov. Teh dvanajst najboljših filmov od začetka sedme umetnosti pa do danes bo izbrala posebna petdesetčlanska žirija filmskih zgodovinarjev in kritikov-estetov z vsega sveta. V žiriji bo zastopan tudi slovenski filmski kritik prof. France Brenk, ki ga je k sodelovanju pri žiriji povabila belgijska kinoteka. Dvanajst najboljših filmov vseh časov bodo predvajali od 12. do 18. oktobra letos v Bruslju v veliki dvorani z 2000 sedeži. Najboljšemu filmu od teh dvanajstih bodo zadnji dan festivala podelili zlato medaljo, drug najboljši film pa bo prejel srebrno medaljo. Po predstavah v Bruslju pa bodo najboljši filmi predvajani tudi v ostalih deželah, ki se bodo za te filme prav gotovo zelo potegovali.

Dr. MIRT ZWITTER

Južna Tirolska — manjšinski problem Nemcev

(Ob desetletnici Italijansko-avstrijskega sporazuma v Parizu)

Južnotirolski Nemci so to razliko spon-tano izkoristili. Svoji tedanji aktivnosti in spretnosti zahvaljujejo doberšen del ohranjenih položajev in pravic, uvedenih v času nemške uprave ter predvsem rojstvo in obseg poznejšega Pariškega sporazuma s pomembnimi zaščitnimi določbami v korist manjšine.

Sedanja „Südtiroler Volkspartei“

Komaj teden dni po kapitulaciji nemške vojske v Italiji so Nemci Južne Tirolske ustanovili dne 8. majnika 1945 na shodu zaupnikov v neki vili v bozenskem predmestju Gries svojo novo politično stranko »Südtiroler Volkspartei«.⁸⁰⁾ Kakor po prvi svetovni vojni, je bilo novo politično združenje vnaprej odločeno in določeno, da enotno predstavlja manjšino in njene interese v deželi in državi. Brez ozira na zelo velike socialne razlike svojih članov je SVP uspela zbrati v znamenju nacionalne discipline vse, kar je nemškega od grofov do trgovcev in nameščencev, male gorske kmete in hlapce pravtako kakor industrije in škofa z duhovščino!

⁸⁰⁾ Pripomba: »Južnotirolska ljudska stranka«.

Prvi predsednik stranke je postal trgovec iz Bozenu Erich Amonn, njegov namestnik kmečki voditelj Jožef Menz-Popp, za prvega tajnika je bil postavljen dr. Toni Ebner izmed mlajše voditeljske generacije.

Stranka je v prvi številki glasila »Dolomiten« dne 19. majnika 1945 objavila kot tretjo točko svojega programa »da pooblašča svoje zastopnike, da ob izključitvi ilegalnih metod zastopajo pred zavezniškimi silami pravico južnotirolskega ljudstva do izvajanja pravice samoodločbe«. Poizkus Italijanov, prepovedati Nemcem propagando za ločitev od Italije, je preprečila anglo-ameriška vojaška uprava, ki je očitno podpirala Nemce. Pod takšnimi pogoji je SVP izredno uspešno razvijala svoje delo in svojo organizacijo tako, da je štela 21. septembra 1945 že 50.000 vpisanih članov!

Vse delo in stremljenje stranke je veljalo ločitvi Južne Tirolske od Italije. Izdelala in predala je vrsto spomenic in zahtev po priznanju samoodločbe na razna zavezniška zastopstva in delegacije. Avgusta 1945 je bilo izvedeno v Innsbrucku masovno zborovanje, ki je zahtevalo po-

vratek Južne Tirolske k Avstriji. Isto zahtevo so tolmačile delegacije stranke iz vseh krajev dežele predsedniku ameriške vojaške uprave konec septembra 1945 v Bozenu. Odposlanstvo vseh tirolskih strank je predalo spomenico z zahtevo po priključitvi Južne Tirolske septembra 1945 avstrijski zvezni vladi na Dunaju z nalogom, da jo izroči v London sklicani konferenci zunanjih ministrov štirih velesil. To zahtevo so nemški Južni Tirolci podprli z veliko politično manifestacijo SVP 5. aprila 1946 v Brunecku v Pusterski dolini, ob kateri je prišlo do spopadov z Italijani. Na velikanskem protestnem zborovanju 22. aprila 1946 v Innsbrucku so zastopniki SVP izročili takratnemu avstrijskemu zveznemu kanclerju inž. Leopoldu Figlu spomenico Južnih Tirolcev, katere zahteva po priključitvi Južne Tirolske k Avstriji je nosila 158.628 podpisov. Kljub temu pa je tretja konferenca štirih zunanjih ministrov v Londonu dne 30. aprila 1946 zavrnila priključitev dežele k Avstriji. Tudi dne 5. majnika 1946 v Brixen, Meran in Sigmundskron sklicane masovne manifestacije, na katerih je SVP zbrala skupno okrog 50.000 ljudi ter generalna stavka v Innsbrucku z istočasnim odstopom tirolske deželne vlade ni preprečila odločitve zunanjih ministrov. Dne 24. junija 1946 je bila zavrnjena vsaka sprememba meje med Italijo in Avstrijo.

Tudi ponovni poizkusi avstrijske delegacije na mirovni konferenci za Italijo, ki je pričela 29. julija 1946 v Parizu, niso mogli več spremeniti tega stališča velesil. Avstrijsko delegacijo je vodil kot zunanji minister Tirolec dr. Karl Gruber, kot zastopnika Južne Tirolske pa sta bila v Parizu tudi dr. Otto von Guggenberg in dr. Friedl Volgger.

Čeprav zahtevi Južnih Tirolcev po ločitvi od Italije tudi na tej konferenci ni bilo ugodeno, je najbolj zaradi ob tej priliki utrjenih stikov z delegacijami zavezniških držav izsilila zaščito svojih narodnih pravic po mednarodni javnosti. Po trdih pogajanjih je Italija pristala na sklenitev posebne zaščitne pogodbe z Avstrijo v korist manjšine v Južni Tirolski. Ko je 5. septembra 1946 zjutraj avstrijski zunanji minister dr. Karl Gruber predložil zastopnikom Južne Tirolske besedilo »Pariškega sporazuma« kot dokončni osnutek v odobritev, so se vsi odgovorni zavedali, da je s tem zaključena dotedanja politična koncepcija Južnotirolske ljudske stranke, ki je veljala v celoti priključitvi k Avstriji. SVP je morala odslej računati z dejstvom, da je postala spet predstavnica manjšine. Njeno izhodišče pa je bil vsekakor mnogo ugodnejši pravni položaj, dosežen tudi z njeno politično aktivnostjo.

(Nadaljevanje sledi)

Železna Kapla — Lobnik

Dolg sprevod žalnih gostov se je pokal minulo nedeljo od hiše žalosti pri p. d. Prunarju, ko smo spremili na zadnji poti Lojza Haderlapa, ki je preminul v 87. letu svoje starosti. Pokojnega Prunarja smo vsi radi imeli. Z njim nas je zapustil mož, ki si je prav do zadnjega ohranil vedrino vselega značaja ter je radost in veselje radodarno razsipaval med vse, s katerimi se je srečaval v svojem življenju. S svojim prirojenim humorjem je razveseljeval vsakogar in ga spravil v dobro voljo, kar je včasih več vredno kakor vsako zdravilo. Svoj lep, plemeniti značaj je izražal predvsem tudi v tem, da je nad vse rad prepeval ter mu je še zadnje tedne življenja kipela pesem iz srca.

Kot kmet in delavec je izpolnjeval svoje življenje z marljivim delom. Bil je skrben gospodar ter je z nenehnim delom utrjeval in izboljševal svoje gospodarstvo. Kot dober oče je skrbel za telesno blaginjo in dobro vzgojo svojih otrok, ki jih je bilo dvanajst, od katerih pa jih je ostalo samo še sedem. Z ženo sta živela šestdeset let v vzorni zakonski slogi in harmoniji. Sploh je vladalo na Prunarjevem domu najlepše družinsko soglasje in lep medsebojno razumevanje. Vsi otroci so svojega očeta ljubili in skrbeli z ljubeznijo zanj. Poleg prizadevanja za svoje gospodarstvo in družino je bil pokojni do svoje visoke starosti ustrezljiv sosed, ki je z veseljem veliko in mnogim pomagal, kjer koli je smatral za potrebno. Zaradi tega je užival nedeljeno spoštovanje in ugled tudi v soseski. Pokojnega Lojza Haderlapa smo spoštovali tudi kot vseskozi značajnega človeka, ki v svojem poštenem prepričanju ni klonil nikdar in pod nobenimi okoliščinami.

Kakor povedano, je izredno številna množica prisostvovala pogrebnim svečanostim in tako izkazala blagemu pokojniku Lojzu Haderlapu še zadnjič čast in spoštovanje. Hvaležna srca so mu poklonila mnogo vencev, domači g. župnik je v obeh jezikih spregovoril tolažilne besede in orisal njegov zgledni značaj. Domači pevci so mu zapeli v slovo ganljive žalostinke, nato pa je domača zemlja za vedno zagrnila pokojnikove telesne ostanke. Lojza Haderlapa bomo ohranili v lepem spominu, žalujočim svojcem pa izrekamo naše globoko in iskreno sožalje.

Beljak

Na Tržaški cesti v bližini Beljaka se je minulo soboto primerila usodna prometna nesreča. Osební avto, ki ga je šofiral trgovec Sieghart Grabner, je izpodneslo na poledeneli cesti, vsled česar se je z vso silo zaletel v osební avto, s katerim je privozil nasproti ravnatelj beljaške lesno-industrijske družbe Feltrinelli-Drauland. Posledica sunka je bila huda. Potnike je deloma vrglo skozi zaščitne šipe na cesto, kjer so obležali v krvi. Z rešilnim avtom so Siegharta Grabnerja, Herberta Krieglja in Wernerja Schwaigerja, vsi trije iz Leibnitz na Štajerskem, prepeljali s hudimi poškodbami v deželno bolnišnico. Hudo poškodovana sta bila tudi Jožef Bordogna, ravnatelj beljaške lesno-industrijske družbe, in njegova žena, dočim je bila Justina Heber iz Beljaka lažje poškodovana.

Za 20-letnega Wernerja Schwaigerja je bila vsaka pomoč prepozna, v bolnišnici je kmalu podlegel smrtonosnim poškodbam.

Nevarno lahkomišelnost si je dovolil 41-letni Lorenc Pichler iz Štebna pri Maloščah, ko je nekega večera hotel skočiti na že vozeči vlak v smeri Beljak-Področica. Vodja lokomotive mu je še zakričal, naj ne skače na vlak, toda Pichler se je kljub temu hotel povzpeti na lokomotivo. Pri tem tveganem poskusu pa je spodrsnil s stopnice in padel med rob perona in lokomotivo. Strojevodji je uspelo, da je ustavil vlak po treh metrih. Nemudoma so prihiteli železničarji in drugi potniki, da bi Pichlerja rešili iz nevarnega položaja, ko je bil zagvozdjen med peronom in lokomotivo. Hudo poškodovanega so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili nevarne poškodbe prsnega koša ter verjetno tudi nekaj polomljenih reber.

Odmev volitev v občini Blato

Veliko in napeto zanimanje za izid nedeljskih volitev je vladalo tudi v naši občini. Volilne stranke OVP, SPO in Skupna lista kmetov in delavcev so zadnje dneve pred volitvami pojačile svojo aktivnost. Posebno OVP se je prizadevala, da bi ohranila in povečala svojo pozicijo. Skupna lista kmetov in delavcev in SPO sta pri agitaciji lahko pokazali na plodnost in uspešno delo v minuli delovni dobi, ko je v složnem sodelovanju demokratičnih odbornikov uspelo marsikaj koristnega napraviti in doseči za korist občine in blaginjo občanov.

Sodelovanje teh dveh frakcij v občinskem odboru, ki sta tudi postavili župana Mirka Kumra, je vidno na mnogih področjih občinskega dela, kakor je bilo nakazano že v predvolilni številki našega lista. Povedano je bilo takrat tudi, da so OVP odborniki večkrat neradi in z oklevanjem sodelovali. Vso to složno medsebojno dejavnost med SPO-odborniki in odborniki Skupne liste kmetov in delavcev, z županom Kumrom na čelu, so občani spremljali in zasledovali z zanimanjem in iz tega izvajali tudi svoje zaključke. Uspeh tega so pokazale nedeljske volitve, kakor bomo videli spodaj. Brez dvoma pa velja vsem onim poštvalnim in zavednim sodelavcem vse priznanje in zahvala, ki so

žrtvovali čas in napore, da so v obsežni občini ljudem povedali, za kaj gre in jim pravilno svetovali, kakor tudi uspešno odbijali parole reakcionarne stranke. Kakor v sosednjih občinah, — tudi v Pliberku se že jasni — so se pri volitvah Blačani odločili za kandidate napredka, demokracije in narodne strpnosti za lepo medsebojno sožitje v občini.

Volilne številke kažejo naslednje: Volilnih upravičencev 833, oddanih glasov 773, veljavnih glasov 759. Med temi je odpadlo 347 glasov za Skupno listo kmetov in delavcev, po 206 pa za SPO in OVP. Mandati so razdeljeni: 5 Skupna lista kmetov in delavcev (prej 247 glasov in 4 mandati), 3 SPO (prej 180 glasov in 3 mandati), 3 OVP (prej 298 glasov in 5 mandatov).

Ugoden izid volitev pri nas je uspeh složnega sodelovanja med vsemi razgledanimi in demokratično usmerjenimi v občini. Z uspehom volitev smo lahko zadovoljni, ker so dani pogoji, da bo mogel novi občinski sestav ob pravilnem razumevanju napredka in v duhu časa, v bodočih šestih letih ogromno storiti za blaginjo, gospodarski procvit in napredek naših krajev po načelu: pravica naj je za vse enaka!

Iz libuške občine

Minulo soboto je bivši libuški občinski odbor z zadnjo sejo zaključil svojo štiritletno delovno dobo. Treba je bilo še odobriti zaključek občinskega obračuna za leto 1957 ter sklepati o proračunu za letošnje prvo četrtletje.

Obračun za minulo leto, ki ga je pregledal okrajni revizor občinskih računov ter občinski finančni odsek, je pokazal razveselljivo sliko. Iz števil je razvidno, da občina nima nobenega dolga, temveč še nad 5000 šilingov prebitka in to kljub temu, da je po vojni ustvarjala na najrazličnejših področjih. Provizorij občinskega proračuna za letošnje prvo četrtletje vsebuje enake postavke, kakor v istem časovnem razdobju minulega leta.

Nato je odbor soglasno izrekel dosedanjemu županu Josefu Ostermannu razrešnico. Župan je iz zdravstvenih razlogov z istim dnem izstopil iz vrst občinskih funkcionarjev.

Naj na kratko zapišemo, zakaj je bil župan Ostermann zelo priljubljen in spoštovan pri skoraj vseh občanih. Prva in najglavnejša njegova vrлина je bila, da je bil v svoji funkciji kot župan z vsemi občani brez razlike prepričanja nepristranski, pravičen in korekten. Župan Ostermann kot pravi socialist tudi ni poznal razlike med občani, ki govorijo ta ali drugi deželni jezik. Narodnostno vprašanje

je pojmoval vedno stvarno, tudi preko vseh nerazumevanj, na kakršne je kdaj pa kdaj naletel.

V daljšem govoru je župan Ostermann nanizal vrsto del, ustvaritev in uspehov, ki jih je s sodelovanjem odbora uspel doseči v času svoje delovne dobe. Pri vseh svojih načrtih, ki jih je izvajal, je vedno upošteval zmogljivost občinskih sredstev ter jih investirjal tam, kjer je bilo potrebno in koristno. Mnoga vidna ustvarjalna dela kažejo na njegove zasluge. Obnova šol v Zgornjih Libučah in v Šmarjeti je zahtevala od župana mnogo prizadevanj, poti in naporov pri nadrejenih oblasteh, da je dosegel potrebna investicijska sredstva. Skrbel je za popravo in vzdrževanje občinskih poti, v tem času pa se je tudi občinski urad naselil v udobnih prostorih v lastni hiši v Pliberku. Ne smemo pozabiti, da je imel bivši župan zelo razvit socialni čut in smisel za pomoč starim in onemoglim osebam v občini ter je občinski odbor vedno prepričeval, da je treba pomoči potrebnim ljudem pomagati iz javnih sredstev, da se jim nekoliko olajša in olepša večer življenja. Dejal je, sicer vidno ganjen, da z mirno vestjo zapuša občinsko sobo. Zares lahko, po dobro opravljenem delu!

Po njegovem nagovoru so mu izrazili priznanje in zahvalo zastopniki posamez-

Srečanje treh dežel v Celovcu

Kakor že več let, bo v Celovcu tudi letos kulturno in zabavno srečanje treh sosednjih dežel. V prijateljskem medsebojnem vzdušju plešejo, muzicirajo in pojejo Italija — Avstrija — Jugoslavija v soboto, dne 8. marca 1958 ob 20.00 uri v Delavski zbornici.

Na prireditvi bodo nastopali in sodelovali Plesni orkester Avianí iz Italije, Studentsko kulturno-umetniško društvo »Tine Rožanc«, folklorna sekcija, iz Ljubljane, društvo »Edelweiss« iz Celovca in moški pevski zbor Trnja ves.

Počastili so poslovni jubilej trgovcev

Pred nedavnim so v Zbornici za obrtno gospodarstvo počastili več trgovcev iz Celovca in celovškega okraja, ki že več kakor 25 ali vsaj 25 let izvajajo svojo obrt. Prezident zbornice je v svojem nagovoru poudaril, da je trgovina važna panoga gospodarstva, ki posreduje dobrine med proizvajalcem in potrošnikom. Trgovinska obrt mora prav tako zmagovati razlike in izgube, ki jih često prinaša razburkana doba. Zbornični svetnik Paar je pozdravil častne goste ter med drugim obravnaval pereče probleme koroškega trgovinstva, posebno v zvezi s pospeševanjem tajske-

ga prometa. Dipl. trgovec Müller pa je poročal o svojih vtisih, ki si jih je osvojil na potovanju v Ameriki in primerjal naš način prodaje z modernimi metodami ameriškega trgovanja v vsakdanjem življenju, kar daje tudi pečat ameriškim trgovskim ulicam in centrom.

Ob koncu so podelili vrsti celovških trgovcev diplome v priznanje za njihovo prizadevno dejavnost v trgovinski stroki. Med temi je sprejelo diplome tudi več trgovcev, pri katerih kupujejo tudi naši ljudje in bralci našega lista.

PRIREDITVE

Slovenska prosvetna zveza naznanja:

Slovensko prosvetno društvo na Radišah bo na povabilo Slovenskega prosvetnega društva »Peca« v Šmihelu nad Pliberkom dne 9. marca 1958, ob 14.30 uri priredilo

pevski koncert

v dvorani Šercerjeve gostilne v Šmihelu.

Nastopil bo mešan pevski zbor z izbranimi slovenskimi narodnimi in umetnimi pesmimi.

Vedno ste z veseljem poslušali lepo zapeto našo pesem, zato tudi ne boste zamudili te priložnosti ter prišli na koncert iz vasi ter vseh drugih bližnjih in daljnih krajev.

Prisrčno vabita

SPD Radiše in SPD »Peca« Šmihel!

VABILO

na razstavo in zaključno prireditev

GOSPODINJSKO-KUHARSKEGA TEČAJA

ki bo v nedeljo, dne 16. marca 1958 pri Kovaču na Obirskem.

Razstava bo odprta od 9. do 17. ure

Ob 14. uri prireditve s sporedom:

Veseloigra Nevesta iz Amerike, kratki prizori, petje in rajanje.

K obilni udeležbi od blizu in daleč vabijo

voditeljica in tečajnice.

nih frakcij, zastopnik slovensko govorečega prebivalstva pa je še posebno naglasil njegovo nepristransko delo v občini ter ga stavil za vzor bodočemu županu. Za tem je občinski odbor župana Ostermanna soglasno izvolil za častnega občana.

Drugi dan so volivci z glasovnico oddalocalionem občinskem zastopstvu. Med zelo živčno volilno kampanjo sta si prav reakcionarni stranki OVP in FPO obetali s svojimi obrabljenimi krilaticami posebne uspehe. Izkazalo pa se je, da prebivalstvo sodi drugače. Večina volivcev se je odločila za socialistično stranko s postajenačelnikom Kristanom na čelu, ki je dosegla sedem mandatov. OVP ima dva mandata, prav tako Kmečka in delavska zveza dva, dočim je stranka FPO ostala brez mandata. Z uspehom volitev v libuški občini smo lahko zadovoljni in upamo, da se bo v občinski upravi tudi nadalje uspešno, plodonosno ter nepristransko razvijalo delo po načelih prave demokracije v korist in zadovoljstvo vseh občanov.

Celovec

Pri seji je pred nedavnim župan Ausserwinkler poročal, da se z zvezno vlado pogajajo za posojilo, s katerim bi zgradili 60 stanovanj. S tem bi bila pridobljena stanovanja za 60 družin, ki še vedno stanujejo v zasilnih prostorih. Mestni svetnik Asenbauer je poročal, da namerava Avstrijska stanovanjska zadruga postaviti ob Waidmannsdorferstrase, južno od železniškega prelaza, dve štirinadstropni in dve trinadstropni stanovanjski hiši s 44 stanovanji. V osnutku celovškega občinskega proračuna so izkazali v rednem proračunu 89.222.280 šilingov, v izrednem pa 19.406.130 šilingov.

POPRAVEK

V spisu »Obiski in spomini« v zadnji številki se je vrinila neljuba pomota, ko je zapisano, da je Štegarjev Foltl šel v partizane spomladi leta 1944. V resnici pa je odšel že spomladi leta 1943, kar radevolje popravljamo.

KOLEDAR

Petek, 7. marec: Tomaž
Sobota, 8. marec: Janez od B.
Nedelja, 9. marec: Frančiška
Ponedeljek, 10. marec: 40 muč.
Torek, 11. marec: Sofronij
Sreda, 12. marec: Gregor
Četrtek, 13. marec: Teodora

Veter jo je obiskal

Na Produ pri Gornjem gradu je živila jezljiva gospodinja, ki je bila takšna zaderika, da je vsako peko kruha začinila s kletvinami. Kadarkoli je vsajala hlebe v peč, je zapihal veter, da so ji iskre iz peči silile v obraz.

Nekega dne je bilo gospodinjini te šale dovolj, pa je zaklela: »Oj, ti prekleti veter! Če bi te dobila v pest, bi se ti še maščevala za nagajivost!«

Vetru pa se je zamerilo, da ga jezljiva ženska preklinja, zato je sklenil, da jo bo obiskal na njenem domu.

Ko je čez nekaj dni Prodnica spet mesila testo, je na vrata njene bajte potrkal neznanec z dolgo, sivo in grdo razmršeno brado, pa tako raztrgan, da so cunje kar visele z njega. Kašljajoč in od težke hoje sopihajoč je prosil, če se sme pogreti pri topli krušni peči.

»Kar sedi in pogrej se!« je odvrnila ženska ne da bi prišleca pogledala.

Neznanelec je sedel k peči, prav k žrelni peči, in potožil z drgetajočim glasom:

»Uuuuh, kako me zebe! Pa lačen sem tudi. Kaj toplega bi popil, če mi daš, gospodinja!«

Prodnici se je starec zasmilil, zato je z burkljami porinila v peč poln lonec mleka, pogreto mleko pa ponudila neznanecu, rekoč:

Tonček je hotel biti junak

Šel je bahato po cesti in podražil psa. Kosmatin se je pognal vanj, mu raztrgal hlače ter ga napodil domov.

Tonček ni odnehal. Hotel je biti podooben odraslim. Vzel je očetovo pipo in jo prižgal. Vtaknil jo je v usta in šel z njo pred hišo. Toda ni vzdržal. Začelo se mu je megliti pred očmi. Ves bolan je pobegnil v sobo.

Potem je odšel na vrt ter počakal sosedovega Andrejčka. Skočil je nadenj ter ga začel mikastiti. Toda Andrejček se ga je otrese. Sprva je bil začuden, nato je nabunkal Tončka ter ga preganjal do hišnih vrat.

Tonček je sedel h knjigam. Mati je pogledala v sobo, a se ji je samo nasmehnil. Bratec ga je prišel vabit na vrt, a mu je samo pokimal. Na cesti so lovili kornja. Ni se zganil, komaj da je pogledal skozi okno za njim. Sedel je pri knjigah, dokler se ni naučil vsega.

Drugo jutro je znal v šoli kot še nikoli. Fantje so občudujoče gledali vanj, učitelj mu je prijazno pokimal.

»Le pogledjte Tončka, to je pa junak!«

»Napij se toplega mleka, pa se boš ogrel!«

Šele takrat pa je starca natančneje pogledala in se začudila:

»Jej, jej, kakšen pa si? Saj si ves raztrgan in razmršen! Nič čudnega, da te zebe, ko pa si tako slabo oblečen, zunaj pa je mraz, da bi še jajce v kuro zmrazilo.«

In je pohitela v izbo po star kožuh, ter ga podarila starčku. Le-ta pa je povedal, da ima za seboj dolgo, dolgo pot.

»Dirjal sem po gorskih grebenih«, je pripovedoval, »da so se vitke smreke klanjale pred menoj. Hitel sem skozi krošnje stoletnih dreves. Veje so mi pulile brado ni lase ter me vsega razmršile, a vse sem pretepel, da sem prišel k tebi na obisk. Po plačilo sem prišel, Prodnica, ker me preklinjaš in mi groziš z maščevanjem.«

Afriška Sneguljčica

»Živila je deklica, črna kakor oglje, in nikjer na svetu ni bilo lepše.«

Tako prične pripovedovati črna mati v afriški kolibi svojim črnim otročičkom pravljico o Sneguljčici. Tudi otroci v daljni črni Afriki poznajo Pepelko, Janaka in Metko ter druge pravljice. Seveda jih matere prilagodijo svojim malim poslušalcem, da bi čimbolje razumeli.

Sneguljčica je postala v Afriki »Ogljenčica in sedem pikaninov (palčkov)«. Hudozna kraljica se je v Afriki spremenila v »krčmarico Suzi«, ki ima svojo krčmo v afriški vasi. Suzi je lepa, toda hudobna. Svojo pastorko je po smrti njenega dobrega očeta zaposlila v krčmi kot strežajko. Nato otroci izvedo, da je Ogljenčica silno nesrečna, toda boji se pobegniti. Ščasoma se razvije v lepo dekle, lepšo od svoje mačeha. Suzi obišče valškega čarovnika in ga vpraša, katera je najlepša ženska na svetu. »Ogljenčica!« ji odgovori čarovnik in zahteva za to uslugo dve putki. Ljubosumna Suzi zdaj zaprosi čarovnika, naj Ogljenčico začara.

»Umrla bo!« ji obljubi čarovnik.

Zvečer se je Suzi pred gosti v svoji krčmi širokoustila, kako se bo znebila svoje pastorka. Gostje, ki so imeli Ogljenčico radi, so jo opozorili, kakšna nevarnost ji preti. Ogljenčica je res pobegnila in po mnogih doživljajih prispela h kočici, v kateri živi sedem pikaninov. Črni palčki so odvedli Ogljenčico v svojo kolibo, kjer jim je gospodinjila.

Krčmarica Suzi je znova obiskala ča-

vanjem. Glej, zdaj sem tukaj in čakam, kaj mi boš nahudila.«

»Kdo pa vendar si?« se je zgrozila gospodinja.

»Veter sem!« je zatulil starec in vstal izpred peči ter pričel rasti in rasti, da je z glavo segal prav pod strop. »Tvoja sreča, da si bila vsaj danes usmiljena z menoj, drugače bi te raztrgal v cunje in razpihal po Menini!«

Še enkrat je zatulil, da se je zamajala bajta, potlej pa skozi žekno izginil v peč, se skozi dimnico izrinil na podstrešje, kjer je še nekajkrat divje zaplesal, nato pa skozi strešno lino odbučal na vrh Menine planine.

Prestrašena gospodinja se je kar sesedla od groze. Nikoli več pa se ni jezila, kadar ji je pri peki kruha ponagajal — veter.

rovnika, in ta ji pove, kje živi Ogljenčica. Ponoči pripravi Suzi »strašno in strupeno« pijačo skoklaan, v katero je namočila krušno skorjo. Preoblečena v beračico je našla Ogljenčino kočico in je nagovorila deklico, da je pojedla zastrupljeno skorjo. Ko se zvečer pikanini vrnejo domov, najdejo Ogljenčico na tleh. Prestrašeni odhitijo k čarovniku, ki jim pove, da Ogljenčica ni mrtva, temveč je pod vplivom zlega duha. Rešil pa jo bo s poljubom princ Nikozi Čaka.

In tako se je tudi zgodilo. Enaindvajset mesecev je ležala Ogljenčica brez življenja. Tedaj je prišel lepi princ Nikozi Čaka in jo s poljubom prebudil. Pozneje je postal Nikozi Čaka kralj Afrike, Ogljenčica pa kraljica.

In živila sta srečno še dolgo, dolgo, zelo dolgo...

Ali že veste da...

— je Krištof Kolumb potreboval za svojo znamenito pot iz Evrope v Ameriko 70 dni, ni pa do konca svojega življenja vedel, da je odkril nov kontinent; mislil je namreč, da je našel morsko pot v Indijo, kamor je mogoče priti iz Evrope tudi po kopnem, saj je Indija v Aziji, ki se v širokem pasu stika z Evropo. Od tod tudi enoten naziv Evrazija, ki se ga večkrat rabi?

— vidijo ptice veliko bolje kot človek, zato pa človek veliko bolje razlikuje različne barve?

Lisičin kruh

Nekega dne sem ves dan lovil v gozdu in zvečer sem se vrnil domov s precej bogatim plenom. Odložil sem z ramena precej težko torbo in začel dajati ven na mizo vse, kar sem imel:

— Kakšen lep ptič je to? je vprašala Zinočka.

— Divji petelin, sem odgovoril.

In pripovedoval sem ji o divjem petelinu, kako živi v gozdu, kako poje spomladi in kljuva brezine popke ter zbira v jeseni jagode, kako se pozimi greje pod snegom. Pripovedoval sem ji tudi o jerebici, sivkaste barve s čopkom na glavi, pihnil v svirel, da bi ji pokazal, kako se jerebica oglašja in končno dal tudi Zinočki, naj to sama poskusi. Stresel sem na mizo še precej gob, rdečih in črnih. V žepu pa sem imel še rdeče maline in črne borovnice. Prinesel sem tudi dišečo kepo smrekove smole, dal sem jo poduhati Zinočki in ji rekel, da se s to smolo zdravijo bolne rastline.

— Kdo jih zdravi? je vprašala.

— Same se zdravijo, sem rekel. Zgodi se včasih, da je človek v gozdu truden in si želi počitka. Pa zaseka s sekiro v drevo in obesi nanjo torbo, sam pa leže pod drevo na tla. Prespi in se spočije, vzame z drevesa sekiro, obesi torbo na ramo in odide. Iz rane na drevesu, kjer je bila sekira, pa priteče dišeča smola in zalije rano, ozdravi jo.

Posebej za Zinočko sem prinesel tokrat z lova tudi raznih trav, korenin in rož. Kar nenadoma zagledam pod travo kos črnega kruha. Večkrat namreč vzamem s seboj kos kruha, da ne bi bil v gozdu lačen, potem pa na kruh pozabim in ga prinesem nazaj domov. Ko je zdaj Zinočka videla kruh, je bila kaj začudena:

— Kje v gozdu pa si našel kruh?

— Kaj pa je to čudnega? Pogledaj, saj je tu tudi zajčje zelje...

— Seveda, toda zajčje...

— Kruh pa je lisičin. Poskusi.

Previdno je poskusila in začela jesti.

Dober je lisičin kruh, je potem rekla.

Pojedla je ves moj črn kruh, do zadnje drobtinice. Tako se je to začelo. Kajti vedeti morate, da Zinočka prej ni jedla niti belega kruha, kaj šele črnega. Zdaj pa, takoj ko pridem iz gozda, brska po moji torbi in išče kruh. Vsa navdušena je:

— Kako dober je lisičin kruh, veliko boljši od našega doma!

POD SVOBODNIM SONCEM

DRUGA KNJIGA POVEST DAVNIH DEDOV

61

»Utekel! Utekel!« je šlo skrivnostno od ust do ust. Na glas pa so donele kletve in se dvigale pesti ter pretile severu z novim Hilbudijem. Vojaki, ki so šli čez Hem za bežečim Iztokom, so bili svobodni gostje pri vsaki družbi. Stokrat so s silnim pretiravanjem ponavljali o grozotah, katere so videli v Trakiji in po Meziji. Pripovedovali so, kako strašno je gospodaril bežeči Sloven, razdiral trdnjave, ugnal cele legije, naropal orožja in blaga, gonil samega Tunjuša in prebrodil Donavo pri razvalinah trdnjave Turris, kjer je bil pred kratkim tostran reke nepremagljivi Hilbudijev ostrog. In ko so se vračali s Tunjušem, katerega je pozval predse Upravo, jih je dohitelo nekaj Hunov, ki so jim sporočili, da je Iztok porazil vso vojsko Antov, ki da so bežali biti in klani kakor črede ovac do reke Tiaranta in prek nje do doma Varhunov.

»Iztok je slavnejši od Belizarja. Munda je centurio, ne pa general v primeri

s tem barbarom! Nad Bizanc pride! Naj pride! Prizanesel bo ljudstvu. A Teodora in Azbad — vajini koži bomo kupili in jih dali v stroj za jermene!«

Tako so skrivaj ugibale gruče ob pozni noči.

Drugo jutro, ko je prišel Tunjuš, ki je moral od ugrabljenega Ljubince z Iztokovi zasledovalci v Bizanc pred Upravo, je dospelo nenadoma poročilo, da so Huni pridrevili v Mezijo, prestopili že reko Panysus in da prete Trakiji. Justinijan je bil zbežan. Pozval je nekaj senatorjev, poklical Belizarja, toda pravega izhoda iz zagate ni našel. Belizar si je drznil, da je očital despotu občevarje s Tunjušem. Slepjar je! Naj mu ne zaupa. Despot je za to zvestega zmagovalca nagradil s tem, da mu je črtal iz vojske najboljšo legijo, ki mora ostati v Bizancu za obrambo proti barbarom. Nato je dovolil vstop Tunjušu.

Hunu so se pojavile sive pege na obrazu, katerega je pritiskal na preprogo pred Upravo, ko mu je despot ježno očital, da Huni ropajo po cesarstvu.

»Niso Huni, niso ljudje izpod mojega povelja! Varhuni so, ki napadajo tudi mene, katerim sem zadal že mnogo porazov. Toda številni so kakor kobilice in njih povodenj požira moje, tebi zveste moljce.«

Justinijan je pomenljivo pogledal Beli-

zarja, ki je stal ob prestolu. Belizar je ponižno sklonil glavo, dasi je videl sumljive pege na Tunjuševem licu.

»Pomoči mi je treba, jasni despot, in v pomoč bi mi bili Anti, katere sem z velikimi žrtvami razprl s Sloveni.«

»Govori, kaj želiš?«

»Podari Antom opustošeno zemljo tostran Donave, in moja skrb bo, da jih naščuvam zoper Varhune. Razplete se boj v Meziji in v Trakiji bo mir. Klali bodo drug drugega in nihče ne prestopi Hema. Tudi Sloveni udarijo gotovo čez Donavo. Tam jih pa sprejemaj jaz in Anti tako, da ne prestopijo izlepa več na desni breg.«

»Dasi nosiš pesjansko glavo med rameni, vendar ni nespameten tvoj nasvet. Največji despot se poniža in pohvali tvojo misel. S teboj pošljem poslanca. Pokliči starešine Antov v Turris in tam se jim izroči zemlja, ki je doslej moja last, in sklene pogodba, da za plačilo odbijajo napade Varhunov na moje carstvo. Še danes odpotuješ s poslanstvom.«

Tunjuš je pripognil čelo zopet do tal, dvignil glavo in z drobnimi očmi prosil še besede.

»Jasni despot naj ne pozabi, da je pot nevarna. Sam sem, nimam spremstva, razbojniki pa se množe kakor gosenice.«

»Dam ti pismo, ki te bo čuvalo. Iz oporišč te spremijo legionarji. Brez skrbi boš potoval.«

»In taberne ob poti so se podražile. Nihče ne sprejme potnika zastoj. Denar sem iztrošil, ko sem, zvesti hlapci, sejal boj med Anti in Sloveni.«

»Tudi plačilo ti da tisti, ki je največji pravičnik na zemlji!«

Tunjuš je odšel iz palače. Po hrbtu je čutil curke potu. Poiskal je gostilno in z divjo slastjo trl koščice pečene perutnine in glost vinu, da se mu je pocejalo po redkih kocinah. Ko se je nasitil, je sunil z nogo mizico, da se je prevrnila in se zleknil po kamnitni klopi.

»Na Atilovo pamet, zopet sem ga preslepil! Kaj so mi mar Varhuni in kaj mi je mar bizantinsko carstvo? Tunjuš skrbi zase in za svojo lepo Ljubinico.«

Divjak je zacmakal z ustnicami in s širokim jezikom obližnil od vina mokre kocine pod nosom. Vzbudilo se mu je neizmerno kopnenje po ugrabljeni Ljubinici. Srce se mu je razburilo, da ni vzdržal več na klopi. Z divjim trusem je udril iz pivnice in poiskal žida, ki je prodajal dragocen lišp za ženske. Nakupil je polno nedrje narokvic, uhanov, koralid, zlatih zapon in zaponic, da odene z njimi lepo deklico.

Ko se je vračal v stražnico na dvoru, kjer je imel dobiti pismo od Uprave in denar, je godrnjal:

»Če bi Uprava vedel, da bo Iztokova

ZA GOSPODINJO IN DOM

Črna redkev tudi kot zdravilo

Znana je zdravilna moč redkvice pri žolčnih obolenjih in celo pri revmatizmu. Sok redkvice močno vpliva na delovanje žolča in preprečuje tvorbo žolčnih kamnov. Če hočemo dobiti redkvin sok, moramo redkev nastrgati in jo iztisniti. Priporočljivo je piti vsak teden po dvakrat eno skodelico takega soka. Za to zdravljenje je najboljša zimska redkev. Razen tega je redkvin sok odlično odvajalno sredstvo ter je posebno priporočljiv pri kroničnem zaprtju. Ni pa potrebno, da sok izžmemo, zadostuje, da použijemo redkvice same, pri čemer dobi črevesje zaradi večje množine neprebavljive celuloze večjo podbudo.

Ljudska medicina pripisuje redkvi tudi moč pri odvajanju vode in jo zaradi tega priporoča tudi pri boleznih protina in revmatizma. Če hočemo uporabljati red-

kev kot odvajalno sredstvo, jo moramo jesti zrezano na plošče, dodamo le nekaj zrn soli, nekaj olja in kisa. Po okusu lahko dodamo še čebulo in česen.

Redkev pa uporabljamo tudi kot razkrojlno sredstvo proti sluzi pri kašlju in bronhialnem katarju ter proti dušljivemu kašlju. V tem primeru na ploščice narezano redkev skuhamo, dodamo nekaj medu in še malo prekuhamo. Če ta sok pijemo — dnevno nekaj čajnih žličk, odpravimo najtrdovratnejši kašelj. Tudi proti hripavosti je to sredstvo najučinkovitejše. Drug način za razmeščanje sluzi je naslednji: Precej veliko redkev izvotlimo ter jo napolnimo z medom — sok redkve se potem sam v teku nekaj ur pomeša z medom. Tak med potem prav tako uživamo dnevno nekaj čajnih žličk.

Ker pa je redkev tudi zelo bogata na vitaminih, jo tudi v gospodinjstvu lahko s pridom uporabljamo. Fižolova solata bo okusnejša in poleg tega še bolj zdrava, če jo pomešamo z drobno nastrgano redkvijo. Za večerjo lahko pripravimo za spremembo obložene rezine rženega kruha, katerega namažemo s presnim maslom, na vrh pa potresemo zribano redkev in nekaj jajca.

Ker je redkev tolikega pomena v naši prehrani in tudi v zdravilstvu, je dobro, da še sedaj mislimo na to, kje bomo v letošnjem letu nasejali redkev, da si je zagotovimo toliko, da je bomo imeli vse leto in pozimi dovolj na razpolago. Dosledna uporaba redkve bo pomagala odpraviti nevšečnosti pri prebavi in pri odpravi neprijetnega kašlja.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Pri pljučnici bodimo previdni

Pljučnica spada med najnevarnejše bolezni dihal. Zaradi njene pogostosti, hudih komplikacij, ki jih lahko povzroči, ter zaradi smrtnih primerov, ki kljub modernemu načinu zdravljenja nastopajo, je nujno, da vsakdo spozna bistvo in podrobnosti tega obolenja.

Povzročitelji pljučnice so bakterije, ki jim pravimo pnevmokoki. Vnetje pljuč se prične naglo; iz polnega zdravja v polno bolezen. Brez posebnega uvoda dobi bolnik naenkrat vročino, trese ga, lica mu žarijo, izmučen je ter dela vtis resno bolnega. Dihanje je naporno in hitreje od normalnega. Za vnetje pljuč sta značilna kašelj in izpljune, ki je navadno opekaste barve, redkeje rdeč ali pa spominja na barvo limone. Kašelj zbada, kar pomeni, da je bolj ali manj prizadeta tudi prsna mrena. Težko stanje navadno traja teden dni, nakar nastopi ob pravilnem zdravljenju kriza, bolnik se znoji, temperatura pada, celotno stanje se izboljšuje: bolnik začne jesti, dobro spi ter je vesel, da je prebolel hudo bolezen. So pa tudi primeri, kjer nastopa izboljšanje šele čez nekaj tednov. Pri vnetjih pljuč, ki nastanejo zaradi bronhitisa, je bolezenski potek podoben, samo začetek obolenja je postopen: najprej prehlad, nahod, bronhitis, potem vnetje pljuč.

Danes je potek pljučnic relativno ugoden: minili so časi, ko je umrl zaradi pljučnice vsak drugi oboleni za to boleznijo. Vendar pa je napačno mišljenje, da pljučnica ni nevarna in da je nedolžna bolezen. Niso redki primeri, ko se pljučnica konča s smrtjo. Tudi komplikacije so mnogoštevilne: gnojno vnetje prsniice,

pljučni absces, pljučna gangrena ter oslabljenje srca. Po komplikacijah pomaga le takojšnja zdravniška intervencija. Zelo nevarna komplikacija je gnojenje pljuč, ker razpadajo deli pljučnega tkiva. Bolnik izpljuva ogromne količine gnoja, v katerem najdemo cele konce pljuč. Potrebna je temeljita zdravnikova vnema, da gnojenje ozdravi in odpravi. Če vsa zdravila odpovedo, ima zadnjo besedo kirurgov nož. Neugodna komplikacija je tudi vnetje možganskih open, vnetje ledvic, ki nastopata kot posledica vnetja pljuč.

Za zdravljenje pljučnice je neobhodno potreben telesni in duševni mir ter ležanje v postelji. Sobo, kjer leži bolnik, moramo večkrat na dan prezračiti. Starejšim ljudem moramo od časa do časa spreminiti položaj v postelji, da pride tako do temeljite prekrvavitve v pljučnem krvnem obtoku. Majhne otroke je treba često vzeti na roke. Napačno je mnenje, da mora bolnik čim manj jesti. Hrana mora biti kalorična ter izdatna. Hrana kašaste oblike je zaradi lahke prebavljivosti še posebej priporočljiva. Koristno je mleko v vseh oblikah: sladko, kislo, jogurt ipd. Jajca in meso v prehrani bolnika ne smeta manjkati. Pravtako ne sadni sokovi, prikuhe ter maslo. Najvažnejša zdravila so sulfamidji in penicilin. S temi zdravili je moderna medicina zmanjšala smrtnost od 30 na 2 odstotka. Vedeti pa moramo, da tudi ta sredstva pomagajo le, če jih pravočasno začnemo uporabljati. Treba pa se je držati natančno zdravnikovih navodil.

Pri preprečevanju pljučnice igra odlo-

čilno vlogo prehlad, ki se ga je treba varovati. Na bronhitis moramo gledati kot na obolenje, ki često povzroča pljučnico. Pri vsakem sumu moramo poklicati zdravnika, zlasti pa to velja za otroke in starejše ljudi.

Čeprav vnetje pljuč povzročajo posebne bakterije, neposredno prenašanje povzročitelja od bolnega na zdravega človeka nima pri nastanku vnetja pljuč večjega praktičnega pomena. Vnetje pljuč bakterije morejo povzročiti le, če je organizem zaradi prehlada, mraza, glada, utrujenosti, higienske neugodnosti ipd., oslabljen.

Katera barva je vaša?

»Srečne so tiste ženske, ki natanko vedo, katera barva tkanine se povsem sklada z njihovo poltjo in barvo las,« je nekoč rekel pred meseci umrl »kralj mode« Cristian Dior. Naj ima Dior prav ali ne, dejstvo je, da se ponavlja vsaki-krat pri nakupu blaga za obleko, kostim ali plašč hkrati z denarnim tudi pomembno vprašanje: Katero barvo bomo izbrale?

Če hočete ugotoviti, če vam določena barva dobro pristoji, potem vzemite kos tistega blaga in si ga ogledajte kot šal. Pri tem seveda natanko pazite, da bo zrcalo, v katerem se boste ogledali, tudi zares dobro osvetljeno. Najbolje je napraviti ta poskus takrat, ko nimate na sebi nobene šminke. Prav tako ne smete izbrati barve blaga takrat, kadar ste prav blede — morda zaradi utrujenosti ali iz kateregakoli razloga — ali pa tistega dne, ko vas je sonce posebno ožgalo. V takih in podobnih primerih se opisani preprosti poskus ne obnese.

Če boste redno delali take poskuse z

Hipermangan na več načinov

V vsakem gospodinjstvu mora vedno biti škatljica hipermangana. V zdravilstvu nam koristno služi za razkuženje. Med različnimi epidemijami imejmo v umivalniku vedno pripravljeno hipermanganovo raztopino. Če se otrok potolče in mu izmivamo rano, uporabljajmo vedno to raztopino. Tudi pri začetnem vnetju grla je uspešno, če grgramo močno raztopino hipermangana.

Hipermangan pa nam dobro služi tudi pri raznih gospodinjstvih opravilih. Je izvrstno sredstvo za umivanje rok, ker odstrani neprijetne vonjave, ki jih sicer z vodo in milom ne odstranimo. Na primer vonj po ribah, česnu, čebuli ali čem drugem.

Čevlji dobijo sčasoma neprijeten duh. Tega duha se znebijo, če izperemo čevlji od znotraj z raztopino hipermangana.

Tudi posoda, ki se je navzela vonja od hrane ali česa drugega, izgubi neprijeten duh, če vlijemo vanjo raztopino hipermangana in pustimo v njej nekaj ur, nakar jo splaknemo.

Omare in predali, ki imajo neprijeten vonj po zatohlem, zberemo s krpo, ki smo jo namočili v tej raztopini.

Hipermangan nam pomaga tudi pri barvanju tkanin, kadar hočemo prebarvati belo tkanino v krem barvo, ki jo sicer s pravo barvo težko dosežemo. Vendar moramo v tem primeru hipermangan popolnoma raztopiti, da ne ostane noben drobec neraztopljen. Tkanino nato namočimo za nekaj ur v to raztopino, nakar jo izperemo. Zadnji vodi dodamo nekaj kisa in tkanina bo prebarvana brez prekuhanja. To je posebno primerno za finjšo volneno tkanino ali svilo, ki se pri kuhanju pokvari.

barvo, boste nazadnje ugotovili, da se vam določene barve pozimi bolje podajajo kot poleti, hkrati pa boste spoznali, da vam nekatere barve v vseh letnih časih enako dobro pristojajo. Te barve rezervirajte za tiste obleke, ki jih name- ravate nositi v obeh letnih časih.

Nikar se ne trudite, da bi bila vaša garderoba za vsako ceno pisana kot srčje gnezdo. Ostanite pri tisti barvi, ki poudarja vaše prednosti, pa čeprav je ta barva črna. Šal, ruta, torbica, rokavice, klobuk in čevlji lahko vedno — če vam je do tega — zagotovijo vaši zunanosti potrebno pisanost in živahnost.

PRAKTIČNI NASVETI

Suhi krompirjevi olupki in suhe pomarančne lupine so izvrstno sredstvo za podkurjenje.

*

Madeže po kakau operimo takoj z mrzlo vodo, nikoli ne z vročo, ker jih pozneje ne odstranimo več.

sestra ovenčana z njegovimi bizantinci, ha, na Atilovo modrost, zvrtele bi se mu na prestolu. Pesjansko glavo nosiš, mi je rekel. Toda v njej so možgani, ki so v žlahti z Atilovo. In Atila je bil vladar, ti si pa babjek, oven, hudič. Nahrulim narode, resnica, pa ne tebi v korist. Ti plačaj vole, meso bo užival Tunjuš. Zapele boj, jaz se umaknem proti jugu in svatujem z Ljubinic. In še pismo mi daš. Hvala lepa! Bom vsaj brez skrbi ropal! Kaj res upaš, da ponesem svojo glavo pod Iztokov meč?»

Ko je legal večerni hlad na Bizanc, so jezдили trije odposlanci skozi Odrinska vrata s Tunjušem na čelu. Nosili so s seboj carska pooblastila, da sklenejo zavezavo z Anti zoper Varhune in Slovence. Vinjeni Tunjuš je tehtal z levico težko možnjo zlatih bizantinčev, ki jih je dobil od Upravde, in godrnjal s hripavim glasom hunske pesem o beli golobici in sivem sokolu.

Skoraj ob istem času je drdrala pri zapadnih vratih iz Bizanca Rustikova dvokolnica. Prefekt je namreč nekaj dni veseljačil v mestu. Azbad ga nalašč ni opozoril, da mora takoj v Toper po ubeglo dvorjanico. Hotel je dobiti časa za njen beg.

In res je tedaj Azbadov dirkač že izročil pismo in denar Ireni v Toperu.

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE

Na prefektovem vrtu pod platano sta sedeli Irena in Cirila. Razbeljeno nebo je bilo požoltelo od žarkov zahajajočega sonca. V vrhovih platane so listi enakomerno nihali. Od Egejskega morja je dihanil večerni veter po hladnih valovih in pobožal razžgano zemljo, kakor bi po rosnem čelu trudnega težaka potegnili mehka roka.

Cirila je sedela na nizkem stolčku ob Ireninih nogah. V naročju so se krivili med prsti pergamenti skrivnostnega razodetja. Velike oči je upirala sužnja v Ireno, ki je slonela ob deblu platane in z na pol odprtimi očmi hrepenela nekam za žarki tonečega sonca. Desnica ji je počivala na belem kamnu in pila iz njega hlad, ki je skrit v gosti senci kljuboval dnevnim vročinam.

»Prejasna, ali nadaljujem?«

Sužnja je razvila svaljek med prsti in čakala povelja.

Irena ji je dala znamenje z levico, naj pergament spravi. Ni si upala glasno spregovoriti, kakor bi se bala, da izgovorjena beseda razžene mistične sanje, v katere se je zapela njena duša.

Odkar je ubežala Bizancu in dvoru, odkar ji je usoda ugrabila najdražji bitji, Iztoka in Epafrodita, se je zatapljala če-

dalje večkrat v koprneče sanje. Življenje v Toperu ji ni ničesar nudilo. Kadar je šla v javnost, se je morala vselej zakopati v skrivnosti dvornih šeg. Težka, bogato vezena stola, posuta z dragim kamenjem, se ji je zdela breme, veriga, plašč hinavstva. V družbi sicer odličnih žensk, pa vendar provincialk, je morala govoriti šepetaje, pritajeno, da je čuvala skrivnost in božanski značaj, ki ga je ljudstvo prisojalo dvoru. Zato je bežala pred javnostjo, iskala tihih vrtov, samotnih logov, kjer je v platneni halji uživala svobodo in glasno odpevala odkritosrčni naravi. Kadar koli se je vrnila iz javnosti, je snemala z gnevom in studom težke obleke, kakor bi se otresala verig. In vselej je ponavljala govor škofa Synesija: »Kaj ste Rimljani boljši, odkar se odevate v škrlat in posipate z zlatom? Komedijski v kamnitih plaščih, kuščarji ste, ki se ne upate glasno govoriti, ki si iz luknj svojega lišpa ne upate na luč, da vas ljudstvo ne spozna, da ste kljub temu ljudje!«

Ob taki priliki ji je srce z neizmernim koprnenjem zahrepenelo po barbaru Iztoku. Gledala ga je v prteni halji, videla, kako so zapluli nemaziljeni kodri, ko se je popel na konja v hipodromu. Tedaj ga je zaljubila, preprostega, svobodnega, brez verig, brez krinke. In sedaj je šel, odvrgel oklep, in tam za Donavo jezdi na čelu

vojakov kakor nekdanj v hipodromu. Ali misli nanjo? Ali pride ponjo?

Dnevi beže, tedni se vlečejo — in slani od juga in ni ga od severa.

In njene misli so se napotile po neznanih potih in iskale ljubljene po gozdih, ga klicale v gorah, prosile popotnike ob cestah, naj ga poiščejo, ponujale trgovcem staterov, da jo vzemo s seboj v deželo Slovencev.

Cirila je poznala gospodarico. Vselej se je tiho umaknila, da je potovala Irena sama s tihim koprnenjem in s sladko žalostjo za Iztokom. Tako je odšla tudi ta večer z vrta in se napravila po Toperu.

Na stisnjemem foru pred majhno baziliko so se gnetle toperske deklice. Vzkliski začudenja so se glasili iz množice, ko so prihajale svile nosilnice, v katerih so sedele žene častnikov, bogatih trgovcev in davčnih zakupcev. Ni jih bilo mnogo v Toperu, zato so bile toliko bolj častene in spoštovane.

Tudi Cirila, dasi svobodna sužnja, je uživala velik ugled zaradi dvorjanice Irene. Deklice so se ji umaknile, ko se je stisnila za belo nosilnico, da pride do prodajalnice in si ogleda lepoticje, ki se mu čudijo ženske.

(Nadaljevanje sledi)

VALENTIN JUST:

SMRTNA SVATBA

IZ NEOBJAVLJENE
ZBIRKE ČRTIC

Elfanda Fujko je bila znana daleč naokoli kot najlepše dekle. Njeni predniki so izvirali iz bosenskih gora in so zamenjali pred mnogimi, mnogimi leti svojo sončno domovino za malo puškarsko mestoce ob vznožju Karavank. Do premožnosti in udobja se sicer niso dokopali, ker prebivalci vrlega mesteca krošnjarenju niso bili naklonjeni, a ime Elfanda Fujko je bilo kljub temu vsakomur znano. Saj se ne zgodi kar tako vsak dan, da bi sklenil bogat možki poročiti se z revno deklico, ki je povrh še iz tuje dežele.

Toda čudno, mlada nevesta se poročnega dneva niti ni preveč veselila. Ne morda zato, ker ni ljubila svojega ženina. Nasprotno: po ničemer ni hrepenela tako goreče kot po zakonski zvezi z ljubljnim Petrom. Edinole poročnega dneva se je bala naravnost neozdravljivo. Dosihmal nikdar ni ugibala resno o slutnjah in se tudi ni mogla spominjati, da bi bila že kdaj kaj vnaprej slutila, toda zdaj, zdaj je bila stvar drugačna. Hude sanje so jo mučile druge za drugimi in podobe iz teh sanj so ji prerokovale nenaden konec zakonske sreče. Kakorkoli se je trudila in se upirala sanjskim prividom mučne noči, se le ni mogla znebiti morečih misli. Brez uspeha se je skušala veseliti daril, ki jih je prejela zadnje mesece od ženina: briljantnega prstana, zaročnega darila, ki ga je skrivoma poljubovala, potem male zlate zapestne ure, od katere ni mogla odtrgati oči, in dragocene broške iz čistega zlata. Seveda, igel človek pravzaprav ne bi smel podarjati, je šinilo Elfandi v misel. Kajti igle prebodejo ljubezen, ji je dejala nekoč stara mati Breja. Toda Elfanda je hitro opustila to misel, zakaj čisto nemogoče se ji je zdelo, da bi se njena ljubezen mogla kdaj zmanjšati. S tihim smehljanjem se je spomnila, kako sta se vozila s Petrom in ji je ta podaril lepo iglo. Takrat jo je vzel s seboj v bližnje mesto, in zraven njega je sedela v poštni kočiji in držal je njeno roko, ko sta se peljala čez Dravo, po serpentinah sončne humperske rebri in skozi šumeči gozd pri Čahorčah. Tiha in srečna je sedela zraven njega in mislila samo na eno: da bi se večno tako vozila. Toda potem sta zaveslala po jezeru! Nekoliko strahopetno, a prisiljeno se smehljaajoč se je stisnila k Petru. Ko se je začel čoln nevarno zibati, jo je tesno priklenil nase. V hotelu sta nato jedla iz srebrne posode in pila zraven sladko vino! Da, bilo je čudovito! Še zdaj je mlada deklica rahlo zardela, kadar je pomislila na to, da ji je rekel natakari »milostljiva gospa«. Njej, ubogi hčeri krošnjarja! In to že pred ženitovanjem. Kako bo šele potem. Vsakdo ji bo rekal »Ljubim roko, milostljiva« in prijateljice ji bodo gotovo zavidale. Da, bilo bi vse prekrasno, če le teh hudih sanj ne bi bilo! In spet se zmračijo čisto čelo mladega dekleta in lahen drget spreleti njeno telo. Z vso silo spodi od sebe žalostne misli. Ne, ne mara več misliti na to, samo še na bodočnost, na to čudovito, enkratno bodočnost!

Še teden dni, samo še teden dni, in potem, potem bo spremenila svoje ime in se imenovala do konca svojih dni Elfanda Murnik.

Poročna obleka je ležala že nekaj dni lepo snažno zravnana v omari. Zraven te beli venček in dolgi prajčolan, saj naj bi bilo to ženitovanje praj posebnost imenitno, tako je želel njen Peter.

Večkrat na dan je hitela Elfanda k omari in drsela s prsti po mehki svili. Presrečno se je čutila, če je morala pokazati radovednim prijateljicam balo in so te navdušene vzklikale: »Moj bog, kako lepo! Nikoli še ni v našem kraju imele kaka nevesta take razkošne obleke!« In potem so še vzdihnile: »Seveda, pa tudi še nobena ni bila tako lepa, kot si ti!«

Končno je napočil zadnji dan pred poroko. Velike košare, polne rož in jestvin, vina in cigaret za goste so čakale v skromnem stanovanju. Radovedne sosede so prihajale in objemale nevesto, pri tem

pa pogledovale po polnih košarah in si izbirale z očmi najboljše. S polnimi usti so ji nasvetovale vse dobro, v mislih uživale in se razgledovale, da ne bi česa zamudile. Nazadnje so prišli pevci, zapeli podoknico in otešili večno žejna grla z izbranim vinom. Eden izmed mož je celo govoril, se nekajkrat zapletel, vendar kljub temu dobro zaključil in nevesti trikrat nazdravil. Mnogi navzoči so se mu navdušeni pridružili. Nato je izročilo neko dekletce milo zardeli šopek rož in se ji poklonilo. Bile so bele in rdeče vrtnice! Elfanda v zadregi ni vedela reči kaj drugega kot: hvala, hvala! in skoraj bi se bila v svoji zmešnjavi poklonila tudi sama. Toda zadnji trenutek se je zavedla, da to ne bi bilo čisto primerno, in je ponavljala svoj tihi: hvala, hvala!

Elfandi je bil večer dolg brez konca in kraja. Počasi se je utrudila, pobledele in utihnila ter želela samo še eno: da bi bilo že vse pri kraju, da bi jo ti ljudje končno pustili samo!

In ko je legla — zadnjo noč v hiši svojih staršev — k počitku, so se ji zaprle trudne oči kar same. Niti ene misli ni mogla več posvetiti ženinu. Vendar zapati ni mogla. Nemirno se je premetavala po postelji, vedno spet mislila na sanje, ki so jo zadnji čas tako mučile.

Neskončna se ji je zdela noč.

Ko je drugo jutro vstala vsa zmučena in zbita, ji ni bila mar nobena stvar. Molče si je dala obleči poročno obleko in komajda pogledala v ogledalo, ko ji je mati ogrnila pajčolan.

Nekaj se je v njej upiralo, ko so ji povedali, da koleselj že čaka in da bo treba vstopiti. »Zadnji dan na mojem domu«, je pomislila, toda ni utegnila razmišljati dalje. S sklonjeno glavo in vidno nemirna je sedla v voz in ni videla množice, ki jo je radovedno motrila. Pred ženino hišo so jo pozdravili z radostjo in vriski. Skoraj vsi prebivalci mesteca so prihitali. Vsakdo je hotel biti priča velikega dogodka. Ljudje so bili pogoščeni širokogrudno s pijačami raznih vrst. O ženitovanju tovarnarja Murnika in lepe Elfande naj bi se pripovedovalo še po mnogih letih!

V vrtincu prazniškega razpoloženja je prišla skupini razposajenih mladeničev usodna misel: polijmo iskrim konjem krmo z alkoholom, da bodo še bolj divji.

OLAV SOLMUND:

ORIENTALSKE DRAGOCENOSTI

Demosthenes Serkopulos je mislil, da bo sklenil v Ankari in Instambulume nitne kupčije. Pa jih ni. Demosthenes je odletel iz Turčije. To se pravi, moral jo je popihati, kajti bili so mu za petami in ondotnih zaporov menda ni ohranil v najboljšem spominu.

Nejevoljen in čemeran je hitel proti pristanišču, ko se je prislinil k njemu trgovec s preprogami in starinami.

»He, efendi! Efendi! Spominek za ženo, nevesto, sestro, teto, zaročenko!« je kričal mož za njim. Demosthenes se ni dal odvrniti od svojega naglega koraka. »Edinstvena priložnost!« je hvalil prodajalec svoje blago.

»Edinstvena priložnost?« je pomislil Demosthenes. Kdo pa ni praznoveren? Zakaj pa ne? Pridržal je svoj nagli korak, obstal, se obrnil in jel ogledovati blago vsiljivega prodajalca.

»Hm, koliko stane preproga?«

»Pristno smirsko delo! Celo šah nima takšnih preprog. Sto turških funtov!«

»Pasji sin! Sto funtov? Za ta denar lahko kupim najljubšo sultanovo ženo iz raja. Sto funtov? Mar je svet že slišal kaj takšnega? Za zanikrni predpražnik iz sultanove kuhinje naj bi — petdeset funtov dam zanj, petdeset funtov in niti beliča več!«

»Petdeset funtov? Alah naj me prekolne! Za petdeset funtov ta preproga ni na prodaj! Moji pradedi bi me prekleli iz grobov, če bi prodal takšno dragocenost neverniku za — ne, petdeset funtov je premalo, efendi!«

»No, naj bo šestdeset funtov!«

Učinek ni izostal. Celaki so se vznemirili in začeli ognjevito rezgetati in topotati. Ko pa so na hribu tresnili prvi možnarji, ko so počili biči in se razlegli veseli vriski, je ženitovanjski spreved oddrvel v divji naglici. Gostje v kočijah so prestrašeno zavpili in okrog stoječi gledalci so osupli odskočili. Nekdo je zaklical iz množice: »Konji so se splašili, zadržite jih!«, toda njegove besede so se zgubile v trušču.

Ko so se bližale ženitovanjske kočije v peklenjski vožnji cerkvi, so zadoneli vsi zvonovi hkrati, a muzikanti so pihali v instrumente in skušali preglasiti svečano zvonjenje. Strelci so odstrelili predvidene salve. Množica je vzvalovila, trušč in vriskanje se je stopnjevalo tako, da se je zdelo, kakor da je mestece ponorelo. V sredi tega oglušujočega peklenjskega hrupa, pa so divjali konji, pod vplivom alkohola in nenavadnega trušča vsi iz sebe, galopirali in tekli, kakor da gre za stavo s smrtjo. Zaman so jih skušali kočijaži zadržati, krotiti. Bolj kot so nategovali vajeti, bolj so se živali ustreljale kvišku. Že se je bližal nevarni ovinek pred cerkvijo. Elfanda si je zakrila oči, tedaj... strašanski tresk... prva kočija je treščila z vso silo proti zidu. Svatje so zleteli v velikem loku na cesto. Isto se zgodi z drugim kolesljem. Kri je tekla v cestni prah in ga rdeče barvala. Vrskajoča množica je kakor da bi odrezal utihnila in se zgrozila. Na cesti je ležalo mlado, cvetoče življenje. Ženin, Elfandin Peter, in ena izmed poročnih prič sta bila mrtva, mnogi ranjeni.

Nastala je vpijoča zmešnjava. Nebojgleno stokanje neveste, ki kakor po čudežu ni bila ranjena, se je zgubljalo v glasnem jadikovanju in joku okrog stoječih. Tu je zdaj ležala tolikanj zavidana sreča. Mrtev — za vedno mrtev! Brez moči je omahnila Elfanda na tla k svojemu ljubljenu. Vrtnice so ji zdrknile iz rok in padle na prsi mrtvega, čigar srce se je tako na mah ustavilo.

Za Elfando, najlepšo nevesto Roža, se je pogreznil svet za vedno, svet, katerega vrata so se ji odprla v tolikšnem sijaju. Njen duh se je mračil — blaznica je postala njena zadnja, žalostna postaja.

Prev. P. A.

Naša jablana

V sončni vasi kraj poljane
sva bila z ljubico doma,
okrog cvetele so jablane
in srečna bila sva oba.

Pod eno vedno sva sedela,
kako ljubila se srčno,
v rajski sreči sva živela
in v srcu bilo je lepo.

Čebelice so priletele,
poljubljale jablane cvet,
iz rože v rožo so hitele
in uživale prelepi svet.

Razdjala burja ti je deblo
in meni ranila srce,
kako je v duši me zazeblo,
saj mislil vedno sem na te.

Že mnoga leta so minila,
življenje šlo je svojo pot,
mladost pa ni se več vrnila
in ni je bilo več odtod.

Zdaj cela zopet ti je rana
in moja več me ne skeli,
a tebi le je sreča dana,
da veja tvoja še cveti.

Pavle Kernjak

D.O.M.I.S.L.I.C.E

Humor je sladkor življenja. Le koliko saharina je v prodaji! — (Trilussa)

Izvirnost je nezavedno posnemanje. — (G. Pollard)

Sonce je prijatelj, ki ga spomladi častimo, poleti se ga izogibamo, v jeseni ga obožujemo, pozimi pa ga objokujemo. — (J. Normand)

Samota je edino ogledalo, v katerem človek opazi, da je grd in zoprni. — (P. Veron)

Samostalnik »zemlja« je ženskega spola, ker nihče ne ve natančno za njeno leta. — (Gandolin)

Humor je rešilni pas v reki življenja. — (W. Raabe)

Obraz je tih odmev srca. — (G. Pollard)

Življenje je zadnja navada, ki jo moramo izgubiti, ker je prva, ki smo se je navzeli. — (A. Dumas sin)

Turist je vagabund, ki ima denar; vagabund pa je turist brez denarja. — (ital.)

Močna okrepitev naprednih sil

(Nadaljevanje s 1. strani)

ŮVP-jevske in razne »domovinske« tvorbe, marveč tudi tisti ozki krog v Narodnem svetu, ki je s pomočjo svojih krajevnih opredeljenosti vsega skupaj le v štirih občinah še uspel postaviti izrazito svetovno-nazorno zožene »krščanske« liste. V Št. Jakobu in v Šmarjeti v Rožu so volivci najbolj vidno pokazali, da se z volilno skupino, ki nima namena slabiti reakcionarnih pozicij, ne strinjajo in so zato v veliki meri podprli socialistične kandidate. Najbolj pa se je ta ozki krog osmešil v Bistrici v Rožu, kjer se je brez sramu povezal v ŮVP-VdU-jevske Arbeitsgemeinschaft in se tako pobratil s tamošnjim bivšim prominentnim nacistom, ki se je še pred nedavnim pojavljal v vrstih takojmenovanih »odločnežev« Mayrhoferjevega kova. Niti mastno tiskana propaganda v Tedniku-Kroniki za to čudno »Delovno skupnost« ni mogla preprečiti njenega klavnega poraza in močne okrepitve socialistov v tej občini.

Rezultati nedeljskih volitev, ki so še posebej razveseljivi zlasti na ozemlju dvojezičnih šol, saj so prav tu daleč nad ostalim deželnim povprečjem znova močno utrdili pozicije naprednih demokratičnih sil, so podlaga za gospodarski in kulturni razvoj naših občin v bodočih šestih letih. Naše ljudstvo, ki je skupno s svojimi nemško govorečimi sodeželani v veliki meri doprineslo k temu lepemu uspehu,

upravičeno pričakuje, da bodo vsi na socialističnih in krajevnih demokratičnih listah izvoljeni mandatarji v svojih občinah v plodnem sodelovanju zastavili vse svoje moči in sposobnosti za gospodarski in kulturni napredek vsega delovnega prebivalstva brez razlike jezika in narodnostnega porekla. Predvsem bo tudi njihova naloga, da v svojem odgovornem delokrogu za korist svojih občin dosežejo korenito prekinitev dosedanjega zapostavljanja naših krajev in da se temeljito spoprimejo z odpravljanjem zaostalosti našega ozemlja. Saj so prav reakcionarni in šovinistični krogi kot nosilci in krivci zapostavljanja in zaostalosti morali vzeti posebno na našem ozemlju na znanje ponovno oslabitev svojih pozicij in močno okrepitev naprednih sil.

Letošnje šolske počitnice

Ministrstvo za prosveto javlja, da bodo šolsko leto 1957/58 zaključili na Dunaju. Nižjem Avstrijskem in na Gradiščanskem dne 28. junija, v Zgornji Avstriji, na Salzburgskem, Tirolskem, Štajerskem in na Koroškem pa v soboto, dne 5. julija. Novo šolsko leto se bo v zveznih deželah, ki so prejšnje zaključile 28. junija, pričelo v ponedeljek, dne 1. septembra, v ostalih zveznih deželah pa v ponedeljek, dne 8. septembra 1958.

Italijansko sodišče obsodilo škofa

Preteklo soboto zvečer je sodišče v Florenci obsodilo škofa iz Prata Pietra Fiordellija zaradi obrekovanja zakonskega para, ki se ni cerkveno poročil. Ker je bilo obrekovanje javno, s prižnice, je škof obema zakonca veliko utrpel na ugledu, čeprav italijanski zakoni ne predvidevajo obvezne cerkvene poroke. Sodišče je škofa pogojno obsodilo na globo 40.000 lir. Razen tega bo moral obsojeni škof poravnati vse stroške procesa, povrniti škodo civilni stranki ter plačati razne stroške v skupnem znesku kakih 400.000 lir.

Zaradi škofove obsodbe je papež Pij XII. odredil, da odpadejo vse javne svečanosti

v zvezi z devetnajstletnico njegove izvolitve za papeža, ki bi morale biti 12. marca v Rimu. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je zapisalo, da je papež to odredil zato, ker je z obsodbo bila v Italiji prizadejana katoliški cerkvi velika žalitev. List še dodaja, da so tožilci škofa avtomatično ekskomunicirani. Zaradi obsodbe pa so nekateri kardinali in škofje ukazali molitve za preganjano cerkev kot na Kitajskem. Obsodba škofa je v vsem svetu našla precej odziva in različni komentatorji mnogo pišejo o tej zadevi in izražajo različna mišljenja o pristojnosti sodišča, da sodijo cerkvene dostojanstvenike. Najbolj razburkan pa je s tem v zvezi Vatikan.

Nekaj poročil iz industrije motornih vozil

Zahodna Nemčija je v svojih tovarnah izdelala lani 503.891 mopedov, kar pomeni, da je produkcija teh vozil v primerjavi z letom 1956 nazadovala za 18,5 odstotka. Motornih koles je bilo v Zahodni Nemčiji izdelanih lani 52.860, kar prav tako pomeni nazadovanje za celih 47,8 odstotka. Ravno tako je nazadovala tudi proizvodnja rollerjev za 30,5 odstotka, tako da so jih izdelali le 93.775.

Lani 12. avgusta so začeli s proizvodnjo avtomobilov tipa Opel-Olympia-Rekord-Model 1958. Avtomobile tega tipa izdelujejo serijsko in so jih do 14. februarja izdelali že 100.000.

S serijsko produkcijo NSU-Prinz-Kleinwagen bodo začeli že ta mesec.

Leta 1957 so bile pri italijanski industriji motornih vozil zastopane tovarne Fiat s 308.464, Alfa Romeo z 22.891, Lancia z 12.237 in O. M. s 6431 motornimi vozili.

Medtem ko je avtomobilska industrija in industrija motornih koles v Zahodni

Nemčiji nazadovala, je pokazala češkoslovaška industrija motornih vozil naraščanje. Izdelanih je bilo 34.561 avtomobilov ali 38 odstotkov več kot leta 1956, dalje 138.347 motornih koles, 24 % več, 1333 omnibusov, 10 % več in 21.236 traktorjev in tovornih avtomobilov, kar prav tako pomeni prirastek proizvodnje v primerjavi z letom 1956 za 18 odstotkov.

Avtomobilski tovarni Ford in Chrysler pa sta začasno ustavili proizvodnjo v svojih podružnicah, da tako omogočijo trgovcem razprodaio precejšnje zaloge motornih vozil iz teh tovarn.

ŠPORTNI

Smučarska prireditev v Št. Janžu

Zadnjo nedeljo v februarju je priredilo Športno društvo Št. Janž v Rožu tekmo v smuku, ki je kljub ne preveč ugodnim snežnim razmeram prav dobro uspela. Dočim so bili pogoji v soboto zvečer še zelo slabi, je čez noč postalo hladneje, tako da je bila proga v nedeljo precej hitra, lahko rečemo, da za marsikaterega tekmovalca kar prehitra.

Tekme se je udeležilo 20 športnikov, med katerimi so domačini želi kar razveseljive uspehe ter pokazali, da so si v zadnjem času osvojili precejšnje znanje. Rezultati so bili naslednji:

Za društveno prvenstvo so tekmovali v treh razredih in so zmagali

med člani: **Mihi Gabriel** s časom 1,24;
med mladinci: **Hanzi Gabriel** s časom 1,31;
med šolarji: **Willi Mošič** s časom 1,23 (skrajšana proga).

Med gosti pa je zmagal Franc Stingl od Atus Bistrice s časom 1,19.

Iz rezultatov je razvidno, da so domači športniki bistveno napredovali. Posebno starejši tekmovalci so se znali okoristiti s prednostmi proge, ki je bila tokrat nekoliko bolj strma.

Zvečer je bila v Tišlerjevi gostilni podelitev nagrad, nato pa so se športniki še dalj časa zadržali v prijateljskem razgovoru ter se pomenili o bodočem udeleževanju. Med drugim so sklenili, da se bodo štirje najboljši tekmovalci društva udeležili tekmovanja v Mežici, za katerega je Športno društvo Št. Janž prejelo povabilo.

Mladinska smučarska prireditev na Sojnici

Tradicionalna deželna prireditev smučarskih skokov na veliki skakalnici v Sojnici pri Celovcu je letos sicer izpadla, vendar je celovška Skizunft za zadnjo nedeljo pripravila mladinsko smučarsko prireditev, ki je prav dobro uspela. Tekme se je udeležilo 44 skakalcev, med temi tudi posamezni člani Športnega društva Zahomc.

V razredu »Mladina II« (16 do 18 let), v katerem so tekmovali tudi Ziljani, je zmagal Sternig iz Beljaka s skoki 29 in 29,5 m ter oceno 206 točk, drugo in tretje mesto pa sta zasedla člana ŠD Zahomc Ferdi Frank (dvakrat 27,5 m in 196 točk) ter Karli Trunk (26,5 in 27 m, 185,5 točke). Uspeh Ziljanov je še toliko večji, ker se tekmovanja niso udeležili vsi skakalci, ki so pred kratkim uspešno sodelovali na koroškem mladinskem prvenstvu na Osojščici.

Mladinsko skakanje je bilo na novi 30-metrski skakalnici, ki so jo iz sredstev športne stave (toto) po najnovejših pravilih zgradili poleg velike sojniške skakalnice.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: I. program. — 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.

II. program. — 6.00, 7.00, 13.00, 17.00, 19.00, 22.00.

Vsakodnevne oddaje: I. program. — 5.35 Jutranja godba — 6.00 Oddaja za kmete — 6.10 Pestrji zvoki — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.03 Pestro mešano — 13.00 Opoldanski koncert — 14.45 Prav za vas — 18.00 Sami šlagerji — 19.30 Odmev časa.

II. program. — 5.35 Dobro jutro! — 6.05 Z godbo v dan — 7.15 Mali koledar — 8.10 Radijski pisemski nabiralnik — 12.03 Avtomobilisti med potjo — 14.30 Mednarodna univerza.

Sobota, 8. marec:

I. program: 8.45 Širni pisani svet — 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 14.30 Pozdrav nate — 16.20 Mladinski koncert — 18.00 Iz parlamenta — 20.15 Na to smo postali pozorni — 21.30 Naša radijska družina.

II. program: 9.10 Potovanje na Kitajsko — 14.40 Tehnični pregled — 15.00 Mladinska oddaja — 15.30 Odlični izbor — 18.00 Delopust zate in zame — 19.35 Od opere do operete.

Nedelja, 9. marec:

I. program: 6.10 Vesele melodije — 7.30 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 9.00 Melodije, ki nikdar ne izzvenijo — 11.30 Vesele petje — veselo igranje — 14.30 Pozdrav nate — 17.05 Lepe melodije — 19.00 Športna poročila — 20.10 „Zakrij se, svetloba zvezd“, kriminalna sluš. igra. II. program: 7.05 Godba na pihala — 8.00 Leto v pesmi: Marec — 14.15 Zvoki harmonik — 15.15 Pisani operetni zvoki — 20.00 Iz starih pravljic.

Ponedeljek, 10. marec:

I. program: 8.45 Zapiski iz domovine — 14.00 Poročila, objave. Za ženo in družino (slov.) — 18.30 Mladina in film — 18.40 Vsaka vas ima svoj glas: Pliberk — 20.15 Ti časi so minuli.

II. program: 9.00 Naša radijska družina — 16.15 V kiparjevi delavnici — 17.15 Znanje za vse — 17.55 Vedri zvoki — 19.30 Orkestralni koncert.

Torek, 11. marec:

I. program: 8.45 Zdravniki in civilizacija — 14.00 Poročila, objave. Rdeče, rumeno, zeleno (slov.) — 17.10 Glasba za ene in za druge — 18.30 Radijska prijateljica — 19.15 Lepe žene iz 1001 noči — 20.15 Orkestralni koncert.

II. program: 16.00 Oddaja za žene —

16.30 Zoologija po notah — 17.15 Brali smo za vas — 19.10 „...nerazrušljiva je svoboda“, Danes pred 20 leti.

Sreda, 12. marec:

I. program: 8.45 Iz ženskega sveta — 14.00 Poročila, objave. Kar želite, zaigramo (slov.) — 16.00 Trikrat domovina — 18.55 Športna poročila — 20.15 Lepe melodije, lepi napevi — 21.00 Prosimo, odložite!

II. program: 9.10 Ferdinand Andersgassen — 15.30 Tekma malih anamblov — 16.30 Stari Dunaj — 17.15 Iz raziskovalnega dela visokih šol — 19.30 „Divji Plamen“, slušna igra — 21.00 Melodije Hansa Löhra.

Četrtek, 13. marec:

I. program: 8.45 Avstrijci v inozemstvu — 14.00 Poročila, objave. Domači pevci pojo (slov.) — 16.30 Med prahom in zvezdami — 17.10 Pisan venček melodij — 18.30 Mladina v poklicu — 18.40 Oddaja za kmete — 19.00 Prilcesinja dneva — 20.15 Dekle, zapomni si fanta — 21.00 Zveneča alpska dežela.

II. program: 9.00 Ti in žival — 16.00 Oddaja za žene — 16.30 Zabavni koncert — 20.00 Vi želite, mi igramo.

Petek, 14. marec:

I. program: 8.45 Iz radijske beležnice — 14.00 Poročila, objave. Zabavna glasba, Rast in življenje slovenske knjižne besede (slov.) — 16.00 Veselo in zabavno — 18.10 Prosti čas je dragocen — 19.05 Zgrabi srečo — 20.15 „Zakon in druge nezgode“, 4 radijske enodejank.

II. program: 9.00 Zbiralnik pritožb — 14.40 Za vsakega otroka pravo igranje — 17.15 Znanje za vse — 19.45 Za prijatelje gora — 20.00 Vsak ljubi svojo deželo — 20.30 Tisoč taktov poskočno in veselo.

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

V ponedeljek, sredo in petek od 8.00 do 11.00 ure oddaja na valu 202,1 m in 98,9 mHz.

Sobota, 8. marec:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 Lepe melodije — znani napevi — 8.35 Italijanske narodne pesmi — 10.10 Nekaj zbranih prigod — 11.15 Izpod zelenega Pohorja — 12.30 Kmečka univerza — 12.40 Havajski zvoki — 14.20 Zanimivosti — 14.35 Voščila — 15.40 S knjižnega trga — 17.30 Zabavne melodije — 18.00 Okno v svet — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Veseli večer.

Nedelja, 9. marec:

6.00 Domač nedeljski jutranji pozdrav — 7.35 Venček zabavnih melodij — 9.20 S pesmijo po jugoslaviji — 10.30 Pokaži, kaj znaš — 12.00 Voščila — 13.30 Za našo vas

— 14.15 Voščila — 15.10 Prenos javne oddaje s Kočevja — 17.30 Kar radi poslušate — 18.15 Hühnerfeld: „Videla je vse drugače“, slušna igra — 20.00 Nekaj starih in nekaj novih melodij za prijetno razvedrilo.

Ponedeljek, 10. marec:

5.00 Pisan glasbeni spored — 6.40 Naš jedilnik — 8.05 Glasbeni album — 9.20 Če fantje zaigrajo in zapoje — 9.45 Melodije s festivala zabavne glasbe — 11.35 Veliki orkestri — znani napevi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Narodne pesmi — 14.35 Voščila — 15.40 Iz domače književnosti — 18.00 Mladinska oddaja — 18.20 Poje zbor slovenske filharmonije — 20.00 Simfonični koncert — 21.00 Kulturni razgledi.

Torek, 11. marec:

5.00 Dobro jutro! — 8.05 Sem šel, sem šel čez gmajnico... — 9.00 Zabavni mozaik — 10.10 Izberite vašo melodijo — 11.30 Za dom in žene — 12.00 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov — 12.30 Kmečka univerza — 13.15 Zabavni pêle-mêle — 13.40 Pester spored opernih melodij — 14.35 Voščila — 16.00 Za ljubitelje in poznavalce — 18.00 Športni tednik — 20.00 Pojo najboljši jugoslovanski zbori — 20.30 Kožuhar; radijska igra.

Sreda, 12. marec:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 Pisana paleta — 9.00 Jezikovni pogovori — 9.15 Za ljubitelje narodnih pesmi — 9.45 Parada orglic — 10.10 Igra orkester Slovenske filharmonije — 11.00 V svetu operet — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 14.35 Voščila — 17.35 Filmske melodije — 18.00 Kulturni pregled — 20.00 Massenet: „Werther“, opera v treh dejanjih.

Četrtek, 13. marec:

5.00 Dobro jutro! — 8.05 Zbori „Svobod“ pojo narodne in umetne pesmi — 8.35 V tričetrtinskem taktu — 10.10 Z glasbo v dobro voljo — 11.45 Pesmi za naše male — 12.30 Kmečka univerza — 12.40 Igra trio Eda Goršiča — 13.15 Šegava klaviatura — 14.20 Zanimivosti — 14.35 Voščila — 16.00 Z našimi in tujimi solisti — 17.15 Poje Katarina Valente — 20.05 Javni četrtkov večer.

Petek, 14. marec:

5.00 Pisan glasbeni spored — 9.20 V duru in molu — 11.00 Pesmi in plesi raznih narodov — 11.30 Za našo vas — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Harijski bratje pojo narodne pesmi — 13.15 Od arije do arije — 14.35 Voščila — 15.40 Iz svetovne književnosti — 17.15 Spektrum ritmov — 17.45 Pozdrav iz Pariza — 18.50 Družinski pogovori — 20.00 Igra zabavni orkester Radia Ljubljana — 20.30 Štirinožni in krilati muzikanti.